

în acest număr:
medalion Ion Gh. Roșca

Anul 2,
Nr. 3,
mai 2013

Rădăcini

Revistă de istorie, cultură și tradiție locală
editată de Asociația PRO MEMORIA.
Scrisă de osiceni, despre osiceni, pentru osiceni

ACEST PALAT SA RIDICAT
SUB AUGUSTA DOMNIE

REGELUI FERDINAND I

RECTOR PÎNDOL PROF DR LN ANGELESCU

ARHITECTI DIRIGINTI

PROFESOR CR CERKEZ & E. SAANET ALGI

ARHITECT CONTROL A CALINA

— 1924-1926 —

Ion Gh. Roșca

*Istoria Palatului
Academiei de Înalte Studii Comerciale
și Industriale
și oamenii ei*

Lucrare realizată de Ion Gh. Roșca în anul 2010 și publicată de Editura ASE din București purtând emoționantul motto: „Descoperiți-vă descoperindu-vă înaintașii. Eu am făcut-o și mă simt mai aproape de fericire“.

	EDITORIAL	
Paul Aretzu	Hora orelor	3
	ISTORIE	
Ioan Paul Popescu	10 mai Ziua Regalității Române	6
	O clipă de istorie trăită. O oră de neuitat	7
	MEDALION	
	Ion Gh. Roșca	9
Prof. dr. Ion Gh. Roșca	Vreți să fiți mai aproape de Dumnezeu? Duceți-vă la carte!	11
Prof. dr. Ion Gh. Roșca	Academia de Studii Economice la 100 de ani	12
Prof. univ. dr. Marin Dinu	S-a împlinit veacul cu viața sa!	14
Dinu Săraru	Fals jurnal de ieri și de azi: Un Om intrat, prea curând, în rândul celor „cari au fost”	16
Prof. univ. dr. Constantin Roșca	Ion Gh. Roșca - pământean cu har dumnezeiesc	18
Mihai Vărzaru	Cu gândul și cu inima la Osica	20
Prof. univ. dr. Doina Dănăiață	IN MEMORIAM: Întâlnirea mea cu un mesager al divinității	24
Prof. univ. dr. Ion Talpoș	Prof. univ. dr. Ion Gh. Roșca, simbol al credinței în unitatea învățământului superior economic	25
	AMINTIRI	
Mihai Vărzaru	Trăiri mai vechi, trăiri mai noi (II)	26
	CULTURĂ	
Marian Drăghici	6 întrebări la 60 de ani	30
Marian Drăghici	macul de iunie	35
Ana Claudia Pârvu	Drumul spre casă	36
Mihaela Calotă	Titlul îl dă autorul Vin din pământ cu tot cu pământ	37
Nicolae Coande	O sută zece metri deasupra mării	42
Ramona Alexandra	Simplitate	45
	SEMNIFICAȚII	
Patricia Pîinicică	Reîntoarcere și continuitate	46
Marius Sima	Despre horă	47
	TRADIȚII	
Bibiana Torcea	Hora satului	48

	SEMNIFICAȚII	
Marian Drăghici	N sau adolescența	50
	PROIECT	
Sorina Dude	Parada portului românățean	51
	MEMENTO	
Ion Surdu	Ultimul răscruți	52
	CULTE	
Daniel Preda	Duminica Floriilor	53
	MERIDIANE	
Georgeta Duică	Pelerinaj în Țara Sfântă	54
	AGORA	
Ion Ciocan	Dacă durere nu e, nimic nu e	59
	APROMEM	
	Anunț important	60

Director: Cristina Bacicu Botez

Secretar de redacție: Mihaela Calotă

Grafică și fotografie: Cristina Bacicu Botez

Tehnoredactare: Bogdan Cîmpeanu

Fotografiile de arhivă aparțin familiei Coande, familiei Vărzaru,
Primăriei comunei Osica de Sus.

Acest număr este ilustrat cu reproduceri după picturile în ulei
realizate de Dumitra Didi Roșca

Revista Rădăcini este editată de Asociația PRO MEMORIA
în colaborare cu Primăria și Consiliul Local Osica de Sus.

Foto coperta 1 - Trandafiri

Foto coperta 2 - Ion Gh. Roșca - „Istoria Palatului Academiei de Înalte Studii
Comerciale și Industriale și oamenii ei“

Foto coperta 3 - Localul Școlii din vale, dezvelirea plăcii comemorative,
septembrie 2010

Foto coperta 4 - Scara pentru minte, inimă și literatură la Vladu Nica din
Osica

ISSN: 2285-0422

www.EdituraHoffman.com

Tel./fax: 0249 460 218

0740 984 910

Hora orelor

Paul Aretzu

Heraclit vedea existența ca o neîncetată curgere, evanescentă și inefabilă, asemănând-o cu alunecarea unui curs de apă. Imagine expresivă și convingătoare, desigur, mai puțin în ceea ce privește direcția ei. Creștinul crede că acest râu ar trebui să meargă în sus. Agricultorul și-l închipuie curgând în jos, pentru trezirea energiilor htoniene, dar și el se roagă cerului, pentru lumină și ploaie. Filosoful crede că acest drum este în cerc, precum o horă în care dansatorii lovesc cu înverșunare pământul, încercând, parcă, fie să pătrundă în el, fie să se desprindă.

Totul aleargă în cerc, pentru că aceasta este mișcarea timpului, pentru că roata este elementul tehnic al mobilității. Planetele, circuitul apei în natură, anotimpurile aleargă în cerc. Totul începe și se termină. Și, ne place să credem, că iar începe. Iarba nu se oprește niciodată. În mare, este aceeași iarbă, același pământ. Este același Dumnezeu, și nu se termină niciodată.

Hora, ca dans uranic, evocând cultul soarelui, nu este în fond altceva decât râul lui Heraclit din Efes, vărsându-se neîncetat în sine, precum șarpele autodevorator Uroboros. În Oltenia, în zona Osicăi de Sus, se practică un dans avântat, Călușul. Venind din timpuri precreștine, se dansează azi în perioada Rusaliilor, de Pogorârea Duhului Sfânt. Călușarii sunt confrerii de inițiați, angajând în reprezentațiile lor ținte apotropaice, medicale, războinice, ludice. Acești căluți, probabil solari, simbolizează, prin energia lor debordantă, învierea lumii.

Prinși în horă, stimulați de călușari, suntem toți cei ce viețuim pe pământ. Nu putem ieși din șuvoiul curgerii, ne rostogolim din primăvara copilăriei până în iarna bătrâneții, așteptând să răsărim în anotimpul cel de veci. Ne facem familii, ne facem prieteni, ne scaldăm în cultură, ne umanizăm, ne bucurăm de toate darurile existenței. Uneori, valul ne desprinde din locul obârșiei, aruncându-ne te miri unde, ne răsucesc, ne mai întoarce. Îmi amintesc teribilele versuri ale lui Rilke: „Dă, Doamne, fiecărui a sa moarte,/ cea ce se iscă din viața-n care/ de sens, iubire, chin avut-a parte”.

Am fost repartizat, după terminarea facultății, așa cum se obișnuia altădată, pe o catedră de limba franceză, la Osica de Sus, câțiva ani într-un sat lăturalnic, Greci, apoi, ivindu-se o catedră, transferat chiar în centrul comunei, la Școala din vale. Condițiile nu erau roze, școală mică, multă sărăcie, elevi necăjiți, navetă dificilă. L-am cunoscut, atunci, pe Marian Drăghici, care preda la „Liceu” (Școala din deal), întâlnindu-ne, mai ales, la diversele munci agricole, fiindcă elevii și profesorii munceau din greu, câteva luni pe an, la adunat gogonele, ardei, căpșuni, cireșe, prune, cartofi, mere, struguri, la recoltat porumbi și la multe altele. Marian umbla pe la reviste, pe la întâlniri literare, avea deja un grup de prieteni, participa la concursuri. Îmi povestea despre discuțiile cu Ștefan Augustin Doinaș, cu Mircea Ciobanu, care erau idoli poezilor tineri. Pe vremea aceea, literatura era, încă, o religie. Ne citeam unul altuia poeziile. Dar timpul era impur, lăsat în paragină. Zilele treceau toate la fel, ideologizate prin toate mijloacele, ne învățasem să trăim duplicitar, în interior într-un fel, în exterior altfel, dar exista pericolul de a ne opaciza sufletește. Discuțiile cu Marian erau niște baloane cu oxigen.

După o vreme, a dispărut, s-a mutat, împreună cu familia sa, cred că la Cernavodă. Citeam despre el prin reviste, scriitorii tineri sunt foarte atenți la evoluția și gândirea poetică a celor apropiați ca vârstă. Funcționează o emulație nespūsă. A debutat într-un volum colectiv (se făcea economie și la cărți). S-a scris foarte bine despre el, deși grupajul său fusese restrâns la câteva poeme.

În 1988, a publicat volumul *Despre arta poetică*. La fel, cartea a beneficiat de cronici semnate de critici importanți. Împovărat de o dramă familială, s-a mutat la București. Noile cărți l-au făcut să devină unul dintre cei mai proeminenți poeți ai generației sale, și nu numai. Talentul și firea clară, înțeleaptă, luminoasă i-au adus mulți prieteni.

Pentru cei inițiați în lirica sa, multe poeme trimit la universul satului natal și la vârsta tinereții, altele, la boema bucureșteană și la o maturitate descumpănită. O încărcătură metafizică există în toate, dar marile poeme religioase, misterioase sunt cu totul aparte, fie că e vorba de mult căutata, neasemuita negresă, fie de poemul dumnezeiesc din vis, fie de captivantul Ierusalim. Un pastel delicat evocă grădina și heleșteul casei părintești (pe oglinda lacului, Marian a plimbat-o pe Eva Maria, acum doi-trei ani):

La patru ani mi-am mântuit viața terestră
salvându-mi fratele de la înec – scrie bătrânul Carl Gustav
la aceeași măsuță cu flori de stepă în cană.
Nu idealizez dacă spun: casa la țară, vara la heleșteu
cărare în marginea apei bătătorită de piciorul desculț,
vântul prin sălcii, plopi, rugi de mure,
râma în ac,
copilul-piele-roșie tăcut pe mal,
acul în apă,
vântul dedulcindu-se la soare peste nuferi, peste izvor,
peste cărășeii aruncați neglijent în iarbă,
altă râmă în ac, altă viață
pe conștiința copilului-piele-roșie tăcut pe mal –
și-aproape brusc
vântul târi norul circular încrețind oglinda apei,
primii stropi improșcară ca flegme ale unui lung cer căscat,
tunetul zgâlțâind din temelii heleșteul, împrejurimile
viața la țară se electrizează, se destabilizează
pe scurt se întunecă în plină zi, cad piezișe
lanțuri din cer pe fața apei, pe frunzișe.
(xxx)

Deși transfigurează, și poemul capătă dimensiuni simbolice, autobiografia este mereu prezentă, ca o umbră discretă, iminentă. Expresivitatea și rezonanța cuprinzătoare a sensurilor iluminează astfel de poezie:

E seară Mo trebăluiește, pune lemne pe foc.
Nea Mitică Harrum tocmai trece pe drum
trăgând din țigară ultimul fum.
„Măi, unde și-a pus și poetul ăsta casa”.
Intră în casă tușind, înjurând fructele mării
scaieți pe pereți, scuipe pe jos în așa hal de casă.
Aprinde lampa, privește pe geam și tace.

Aceeași seară încă mai veche acum,
 aceeași Mo trebăluiește,
 același Harrum tocmai trece în rotocoale pe drum
 trăgând din țigară.
 „Măi, unde și-a pus și poetul ăsta casa”.
 Tușind, în fine nimerește în casă.
 Înjură scaieții pe pereți, scuipe pe jos în așa hal de casă.
 Aprinde lampa și tace.

Lampă metafizică, tăcere și mai și.

(Cititorule, ce bei? Apa sau v(o)alul?)

Nostalgia Paradisului și a iubirii pentru negresa visurilor ține tot de universul tinereții (fără de bătrânețe...). Negresa este, în fond, partea nevăzută, ispititoare a lumii. Este yin-ul, elementul introvertit, noaptea magică sufletească, forța primordială. Complementar, întrunind lumina și întunericul (de această dată, ca semn al înțelepciunii), este simptomaticele autoportret O bufniță de zece tone:

N-am întâlnit armonia nici eu.
 Am întâlnit, ca să vezi, seara la masă între ai mei
 arborele fix al muțeniei. Și vertebrele clevetind și ai mei
 cu un foarte scurt zuruit
 acel ram de vârf
 acel ram.

Și pe ram o bufniță de zece tone (îmi apăru clar destinul).

Intrat în hora orelor, în râul care nu curge niciodată spre izvoare, Marian Drăgici a împlinit de curând (pe 25 februarie) șaiszeci de ani (mie mi s-a întâmplat acest lucru în urmă cu aproape patru ani). Mi-a spus că și-ar dori întoarcerea acasă, în tihna vegetației și a heleșteului din capătul curții, în lumea iluzorie a cărților și a amintirilor.

Textul de față va fi completat, desigur, cu pandantul despre poezia bucureșteană. Acolo nu va mai fi vorba despre hora orelor, ci despre implozia secunde. Poezia de tinerețe este luminoasă, plină de vitalitate, vârsta spirituală la care contemplativul de azi s-a întors. Dovada în acest sens sunt cele câteva zile petrecute împreună în Anantolia, la Efes, în cetatea lui Heraclit. Am avut posibilitatea să comunicăm în duh, citind (ca pe Tora) Epistola către Efeseni a Sfântului Apostol Pavel, într-un loc și un timp îndesate cu lumină. Prietenia este rară și se consolidează prin prețuire și prin puritate sufletească.

Dragului meu prieten îi doresc sănătate, viață lungă, împăcare.
 La mulți ani!

10 MAI ZIUA REGALITĂȚII ROMÂNE

*„Zece Mai ne-a fi de-a pururi
Sfânta zi, căci ea ne-a dat
Domn puternic țării noastre
Libertate și Regat
Ridicați cu toții glasul
De prin șesuri de prin plai
Să trăiască România
Ural pentru 10 Mai”
(versuri de Vasile Alexandri)*

Prințul Carol a depus jurământul de credință față de poporul român în ziua de 10 mai 1866. Din acest moment ziua de 10 mai devine un simbol important.

Pentru a declara independența Principatelor Unite față de Poarta Otomană, Principele Carol a ales ziua de 10 mai 1877. A urmat războiul de Independență – primul și cel mai important război din istoria oricărui popor.

Tot într-o zi de 10 mai (1881) Principatele Unite devin Regatul României iar Principele Carol devine Regele Carol I al României.

Din acest moment pe harta Europei a apărut, în sfârșit, ROMÂNIA.
Și tot atunci, ziua de 10 mai, a devenit ZIUA REGALITĂȚII ROMÂNE

Ioan Paul Popescu

O clipă de istorie trăită. O oră de neuitat.

Alteța Sa Regală Principele Nicolae al României a vizitat comuna Osica de Sus. L-au întâmpinat cu pâine și sare, Ion Ciocan – primarul comunei, funcționarii primăriei, conducerea Asociației ProMemoria și un grup de osiceni.

În sala de consiliu, împodobită festiv în culorile drapelului național, s-au purtat discuții despre cele mai importante proiecte ce se desfășoară, în prezent, în comună, dar și despre perspectivele de dezvoltare ale „municipiului rural” Osica de Sus, comuna din județul Olt cu cel mai mare număr de locuitori.

Principele Nicolae a fost invitat să scrie în Cartea de Onoare și a primit din partea primarului o pâine care reproduce stema Casei Regale a României, un exemplar din monografia comunei. I-au fost oferite primele două numere ale revistei „Rădăcini” editată de Asociația Culturală ProMemoria.

Alteța Sa Regală Principele Nicolae a donat bibliotecii liceului două exemplare din albumul „Anul Regelui”, editat cu ocazia împlinirii de către Majestatea Sa Regele Mihai a venerabilei vârste de 90 de ani. În prezentarea Liceului Teoretic „Ion Gh. Roșca” doamna director profesor Sorina Dude nu a uitat să menționeze momentul de doliu în memoria celui care a fost mentorul spiritual al liceului, profesorul universitar dr. Ion Gheorghe Roșca, rectorul Academiei de Studii Economice din București care s-a săvârșit din viață în ziua de 6 aprilie, zi în care Academia aniversa 100 de ani de existență.

Elevii olimpici la literatura română, Marius Sima și Patricia Pâinică, l-au întâmpinat pe Principe li i-au înmânat două numere ale revistei școlare „Corola”, iar, în amfiteatrul liceului, delegația a fost plăcut surprinsă să asiste la repetițiile Ansamblului „Doina Romanășului”, condus de profesorul Sterie Paraschiv.

Profesorii liceului și directorul adjunct Viorel Enuș l-au salutat pe Alteța Sa Regală la Centrul de Informare și Documentare unde, în încheierea vizitei sale, Principele Nicolae a afirmat: „România este o țară foarte frumoasă, iar oamenii de aici m-au întâmpinat cu foarte multă căldură sufletească.” O oră de neuitat...

09-04-2013

Thank you very much for your hospitality.
The loaf of Bread was a beautiful surprise
I wish you and the community the best for the
future and the best with the successful investment
they have received.

Thank you

Nicolae N. Romanici

Oticia este satul meu de suflet. Copilaria mea se confundă cu viața oamenilor din Oticia.

La întâlnirea fiilor satului din septembrie 2009, bucuriile mă năpădesc: văd comuna; văd oamenii; văd școlile; văd biserica; mă văd pe mine copil

Și mulțumesc pentru bucuria pe care mi-ați făcut-o să mă văd. Sunt onorat de titlul pe care mi l-ați oferit pentru faptul "Cetățean de onoare" cu nr. 001.

La mulți ani, Oticia
Prof. univ. dr.
J. Popescu

Aceste rânduri au fost scrise în Cartea de Onoare a comunei cu prilejul decernării titlului de Cetățean de Onoare în Ziua întâlnirii Fiilor Satului din 2009

Ion Gheorghe Roșca
12 aprilie 1949 – 06 aprilie 2013

Ion Gh. Roșca s-a născut în 1949 la Râmnicu Vâlcea. A absolvit, în anul 1972, Secția Mecanizarea și automatizarea calculului economic a Facultății de Calcul Economic și Cibernetică Economică din ASE. A fost: asistent (1972-1979), lector (1979-1990), conferențiar (1990-1994) și profesor (din 1994) la Catedra de Informatică economică. Domeniile sale de competență sunt: programarea calculatoarelor, analiza și proiectarea sistemelor informatice, modelarea sistemelor, problematica societății informaționale și a celei bazate pe cunoștințe. Este doctor în științe din 1982, specializarea Calcul economic și cibernetică economică.

A fost șef al Catedrei de Informatică economică (1990-1996), Director al Centrului de Calcul al ASE (1994-1998) și al Departamentului de Cercetări Economice al ASE (1996-1999), Prorector al ASE (2000-2004). Între anii 2004-2012 a fost Rectorul Academiei de Studii Economice din București. A semnat, în calitate de autor sau coautor, numeroase tratate, cărți de specialitate, articole și comunicări științifice. A coordonat mai multe proiecte de cercetare științifică naționale și internaționale, de modernizare și dotare a învățământului.

A obținut Premiul „Petre S. Aurelian” al Academiei Române pentru lucrarea realizată în colaborare, *Informatica. Societatea informațională. E-serviciile*, Editura Economica, 2006, acordat la 18 decembrie 2008. A fost responsabil al unui grup de lucru pentru proiectul național *Registrul Matricol Unic din Romania*.

A fost Prim-vicepreședinte al Asociației Generale a Economistilor din România și Președinte de onoare al Asociației Facultăților de Economie din România. Este Doctor Honoris Causa al următoarelor universități: Universitatea de Vest Timișoara, Universitatea „Eftimie Murgu” Reșița, Universitatea „1 Decembrie 1918” Alba Iulia, Universitatea de Economie și Finanțe Sankt-Petersburg, Universitatea „Aurel Vlaicu” Arad, Academia de Studii Economice a Republicii Moldova.

Pentru activitatea sa științifică și managerială a obținut o serie de premii și distincții, dintre care: Ordinul „Meritul Cultural” în grad de Cavaler - categoria Cercetare științifică, conferit de Președintele României în 2008; Medalia „Pentru promovarea cercetării științifice”, acordată de Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului, Consiliul Național al Cercetării Științifice din Învățământul Superior (CNCSIS), 2007; Premiul III național pentru proiecte de cercetare-dezvoltare complexe, aria tematică Tehnologii informaționale și de comunicații, acordat de Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului, Agenda Națională pentru Cercetare Științifică, 2007; Diploma de Excelență pentru activitatea de creare a unei Mărci Românești de succes - Excelență în educație economică, acordată de publicația *Săptămâna financiară*, 2006; numeroase premii AGER sau AFER etc.

A fost Director al revistei *Informatica Economică* și membru în colectivele de redacție sau consiliile științifice ale unor reviste recunoscute în domeniu. A fost coordonator al colecțiilor *Societatea informațională și Societatea cunoașterii* ale Editurii Economice.

A fost Expert-evaluator al Programelor naționale CALIST, INFOSOC, RELANSIN, al Consiliului Național al Cercetării științifice din Învățământul Superior, Ministerului Educației și Cercetării, Agenției Naționale pentru Știință, Tehnologie și Inovare, al Biroului de Coordonare pentru Cercetare Economică în Europa de Est, Berlin. A fost Directorul Centrului de cercetare ECO-INFOSOC, cotate în 2005 de către CNCSIS ca centru de excelență. A fost membru al unor organizații sau asociații profesionale.

A fost Președinte al Asociației pentru Promovarea Învățământului de Informatică Economică - INFOREC. A participat la realizarea Strategiei creșterii competitivității și productivității întreprinderilor, a menținerii unui sector viabil și stabil în industria de pielărie, încălțăminte și marochinărie din România, 2011-2014, Strategiei de Cercetare-Dezvoltare-Inovare din România, 2007-2013, Programelor naționale INFOSOC, Calitate și Standardizare - CALIST, Tehnologii pentru societatea informațională, Informatizare a societății românești, „Orizont 2000”, secțiunea Comunicații, Informatică și Microelectronica etc. A făcut diverse specializări în Italia (2002), Spania (2000), Grecia (2000), Olanda (1999), Suedia (1994), Franța (1992, 1993-1994). A condus prima școală de cercetare postuniversitară din ASE, *Performanța și excelența. În cercetarea postdoctorală în domeniul științelor economice din România*, în perioada 2000-2013.

*text preluat din volumul aniversar „Academia de Studii Economice din București – un secol de existență”

Trandafiri (detaliu)
tablou de Didi Roșca

Vreți să fiți mai aproape de Dumnezeu? Duceți-vă la carte!

*Discurs rostit de Prof. dr. Ion Gh. Roșca la 12 septembrie 2011,
cu ocazia deschiderii anului școlar
la Liceul Teoretic din Osica de Sus,
care din acel moment îi poartă numele*

„Evident că, de ce mi-a fost frică, nu am scăpat. Trebuie să iau cuvântul și să vă spun că sunt extrem de onorat că ați acceptat ca numele meu să fie pe firma școlii voastre. Astăzi este ziua florilor. Mi-aduc aminte că și eu, când am mers pentru prima dată la școală, a trebuit să duc un buchet de flori, pentru că am crezut că cel care mă va întâmpina va fi o femeie, dar am avut un învățător excepțional. Eu sunt aici și am devenit ceea ce sunt datorită învățătorului meu. El, de fapt, era profesor de matematică și, fără să discriminez materiile, mi-aș permite să vă spun că voi trebuie să începeți școala cu matematica. De la matematică pleacă totul. Dacă voi veți înțelege matematica, cu certitudine veți ști să învățați și gramatica, veți ști să interpretați și poezia lui Eminescu și povestea lui Creangă. Dar, pentru asta, trebuie efort. Matematica este foarte frumoasă. Până la urmă, dacă stați să vă gândiți, matematica are doar zece cifre. Cu aceste zece cifre, voi puteți să răsturnați lumea.

Dacă vreți să fiți fericiți, puteți să faceți câteva lucruri sfinte: să iubiți cu patimă pe Dumnezeu, să vă iubiți cu patimă școala. Școala este singura biserică din civilizația modernă care nu poartă cruce, dar ea este o biserică. Când vă duceți la școală, duceți-vă cu încăpăâănarea de a o iubi. Iubiți-vă profesorii. Profesorii sunt, după părerea mea, mesagerii lui Dumnezeu pe pământ. Ei sunt sfinții din viața voastră. Nu cred că este un profesor care merge la clasă doar ca să fie prezent acolo. Cred că profesorii se detașează de restul lumii, prin sufletul lor. Eu cred că profesorii vă iubesc pe voi, pentru că dacă nu ar face-o, nu ar scoate nimic din ceea ce vreți voi să iubiți. Iubiți cartea. Unii spun: ce vrei, să înveți sau să

muncești? Cea mai grea trudă, după părerea mea, este învățătura. Este foarte ușor să dai cu sapa. E adevărat că obosești mai repede, dar este un lucru simplu. Știe toată lumea să facă acest lucru. Dar a trudi lângă carte este chiar un fenomen rar, pe care numai voi îl puteți face. Dar știți cum? Nelipsindu-vă cartea niciodată din viața voastră. Iubiți-vă părinții. Părinții sunt singurii voștri prieteni neinteresați, ei vă iubesc, pur și simplu. Vecinul, prietenul are el un interes, iubește dintr-un anumit interes. Singurii care vă iubesc fără interes sunt părinții voștri.

Dar nu e suficient să iubiți și să fiți fericiți. Trebuie să și urâți. Dacă vreți să fiți cu adevărat fericiți, trebuie să și urâți. Și vă spun ce trebuie să urâți. Urâți băutura, drogurile, tutunul. Și dacă veți urî aceste lucruri, veți fi mai fericiți. Aș încheia prin a spune că puteți să iubiți cu moderație două lucruri. Iubiți cu moderație calculatorul. Eu chiar sunt profesor de programare a calculatoarelor. Sunt foarte apropiat și știu ce spun. Calculatorul poate să fie prietenul vostru până la un anumit moment. Dincolo de momentul acela, devine dușmanul vieții voastre. Iubiți cu moderație televizorul. Dacă vreți să fiți fericiți cu adevărat, nu uitați, întoarceți-vă întotdeauna la carte. Voi când veți fi nefericiți, întoarceți-vă la carte, una de lectură, de poezie. Voi să nu învățați pentru note. Ele vin de la sine. Notele sunt, până la urmă, un predicat în viața voastră. El vine doar pentru că profesorul trebuie să-și încheie semestrul cu o medie. Dar nu pentru asta trebuie să învățați. Învățați pentru că, în lume, cu cât știi mai multe, cu atât ești mai aproape de Dumnezeu. Vreți să fiți mai aproape de Dumnezeu? Duceți-vă la carte”.

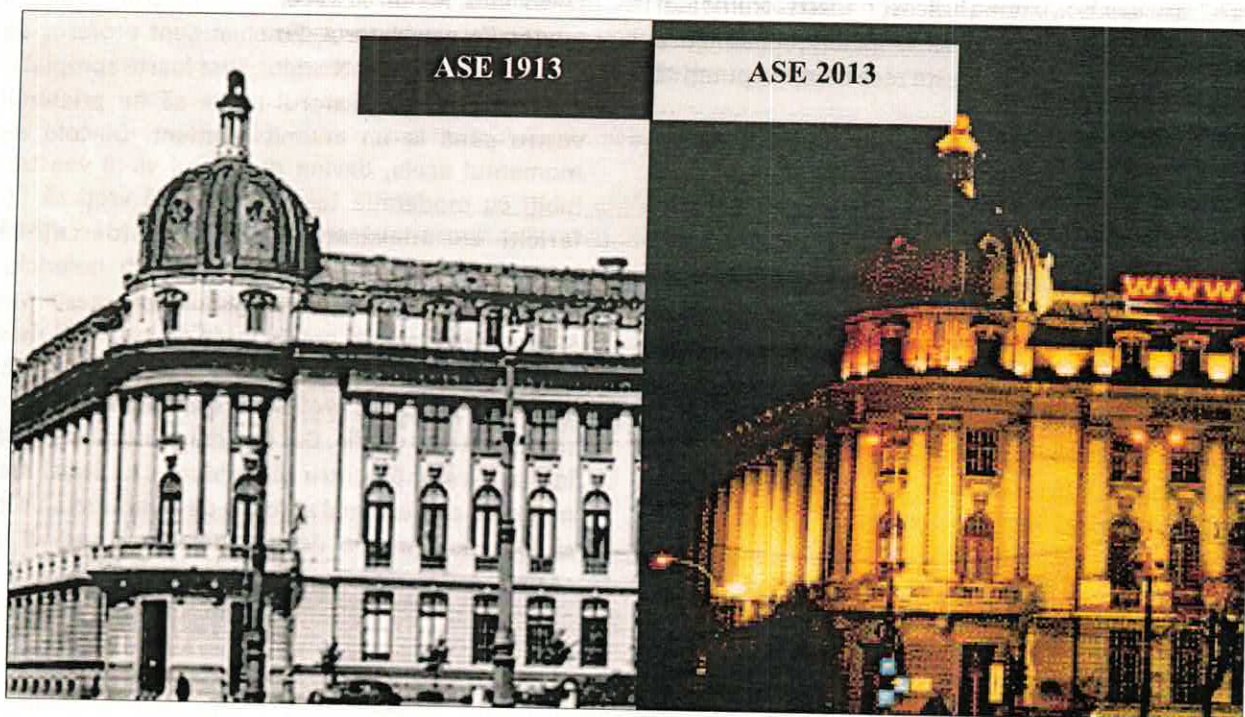

Academia de Studii Economice la 100 de ani

Ultimul articol scris de Prof. dr. Ion Gh. Roșca, publicat în Formula AS (5 aprilie 2013)

Înființată prin Decret Regal, la 6 aprilie 1913, sub denumirea inițială de Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale (AISI), Academia de Studii Economice din București împlinește anul acesta un secol de existență. Necesitatea înființării învățământului superior economic în România a fost susținută încă de domnitorul Alexandru Ioan Cuza care, în mesajul adresat Camerei, în decembrie 1859, arăta: "Starea de azi a României și viitorul ei cer numaidecât o facultate de știință economică și administrativă, precum și o facultate de știință agronomică, industrială și comercială". Din păcate, avea să mai treacă mult timp până când îndemnul marelui Cuza avea să fie împlinit. Până în 1913, pregătirea economică se realiza în școli medii și superioare de comerț și în cadrul facultăților de Drept. Mai mulți tineri care studiaseră sau făcuseră doctoratul în universități din străinătate, în special în Germania și Franța, reîntorși în țară, sperau în înființarea unei facultăți de economie în România. Însă abia în octombrie 1912 s-a constituit o comisie, condusă de Nicolae D. Xenopol (fratele istoricului A. D. Xenopol), Ministrul Industriei și Comerțului, care să pregătească Proiectul de lege pentru înființarea unei Academii Comerciale în România. Titulatura noii instituții urma să corespundă cu cea a unora din Occident: Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale. Izbânda poartă amprenta autorității politice a Primului-Ministru, Titu Maiorescu, și a perseverenței lui Nicolae D. Xenopol.

Inaugurarea cursurilor s-a făcut la 1 noiembrie 1913. Primul Rector al ASE a fost Anton Davidoglu, mare matematician. Între anii 1913 și 1926, ASE a funcționat într-un spațiu închiriat, aflat pe Calea Victoriei nr. 102, în apropierea Bibliotecii Centrale Universitare. Din păcate, clădirea nu mai există, în locul ei fiind astăzi parcare de la Ateneul Român.

Palatul, construit între anii 1924-1926 (Corpul 1), a fost proiectat de arhitectul profesor Grigore Cerchez ("un bătrân profesor de arhitectură, decan al arhitecților"), ajutat de arhitectul Edmond Van Saanen-Algi și de arhitectul de control A. Culina. Termenul de finalizare a lucrării a fost fixat pentru 30 noiembrie 1924, cu o penalitate de 5000 lei pe zi de întârziere. Până la urmă, termenul de finalizare nu a fost respectat (era imposibil) și nu s-au perceput nici penalizări.

"Pe lângă plopii fără soț"

Este posibil ca, pe locul pe care s-a construit Palatul ASE, să fi fost grădina cu "plopii fără soț" ai marelui poet Mihai Eminescu. Într-una din casele demolate de pe strada Cometa, pentru a face loc palatului, locuia Cleopatra Poenaru-Lecca, fiica pictorului Lecca și nepoata lui Caragiale, de care poetul era îndrăgostit. Într-o scrisoare datată 22 septembrie 1880, Titu Maiorescu notează în treacăt: "Eminescu, amoretat de D-na Poenaru-Lecca, găsește în această doamnă, cam corpulentă, multă inspirație". În adevăr, la data menționată, marele poet "se îndrăgostise moral", cum opinează caustic Călinescu, de această femeie.

Modernitate și respect pentru tradiție

De Palatul ASE se leagă multe povești și statistici interesante. Spre exemplu, la 16 iunie 1926, s-a încheiat un contract cu tinichigiul Iorgu, pentru confecționarea din tablă a ornamentului din vârful cupolei, existent și în prezent. Instalațiile de încălzire, canalizare, electrice și de telefonie au respectat cele mai moderne tendințe ale vremii. Instalația de încălzire și ventilație era, la momentul realizării, cea mai modernă din țară. Instalația de apă avea trei rețele, iar instalația de canalizare avea două componente: pentru preluarea apei menajere și pentru preluarea apei de ploaie. La rândul lor, instalațiile electrice erau de două categorii: de forță și de iluminat. Ele au fost realizate sub supravegherea "distinsului specialist ing. Leonida". Instalația electrică a fost făcută conform ultimelor norme ale Uniunii Electricienilor Germani, și instalația de telefon, bazată pe tehnologia fabricii americane Ericson, se încadra în cele mai moderne standarde ale epocii: era automată (atât pentru interior, cât și pentru exterior). În fine, instalația de sonerie avea două componente: pentru clase și pentru chemarea oamenilor de serviciu, fiind produsă de fabrica Kabefabrik und Draht- industrie din Viena. De notat că primele modernizări ale Palatului ASE au fost făcute de regretatul rector Paul Bran. În perioada 2004-2008, s-a realizat cel mai important proiect de consolidare și modernizare a Palatului, în ansamblul său. Conceptul de modernizare, inițiat de rectorul Ion Gh. Roșca, a fost al integralității: se reface totul, de la acoperișuri, până la subsoluri. Se demolează toate improvizările din interiorul clădirii și Palatul se aduce, pe cât posibil, la configurația inițială, așa cum poate fi văzut în prezent.

300.000 de absolvenți într-un secol!

Integrate în Palat sunt două obiective care merită o deosebită atenție: Aula Magna și Sala de lectură "Victor Slăvescu". Aula adăpostește celebra frescă a Ceciliei Cuțescu-Storck, numită "Istoria negoțului românesc", realizată între anii 1932-1933. Pictura are 100 m², este executată în ulei, pe glet de ipsos. Istoria negoțului "se citește" pe o spirală, de sus în jos. Este cea mai mare frescă din România, ca desen unic. Cu o arhitectură monumentală, largă deschidere spațială și bine iluminată, sala de lectură "Victor Slăvescu" a reprezentat, și ea, un pol de interes general. În anul 2005, a fost modernizată și s-a hotărât pictarea celor doi pereți din fundal. S-au ales lucrările "Geneză" și "Feerie" de Sabin Bălașa – ultimele fresce de mare anvergură ale artistului (decedat la 1.04.2008).

Pe lângă transformările instituționale, universitatea noastră a cunoscut un proces permanent de regenerare a corpului profesoral, acesta fiind îmbogățit cu dascăli de mare valoare, dintre care o mare parte au studiat și au obținut diplome de masterat sau doctorat la universități de prestigiu din întreaga lume. Am avut și avem, de asemenea, studenți și cursanți eminenți, care s-au remarcat, după absolvire, ca profesioniști de excepție în toate domeniile vieții economice și sociale, atât în România, cât și în străinătate. Astăzi, în băncile ASE studiază și cercetează 22.684 de studenți, la toate nivelurile, începând cu licența și continuând cu masteratul, doctoratul, cursurile postuniversitare sau cele postdoctorale. În istoria sa centenară, ASE a contribuit la șlefuirea destinelor a peste 300.000 de tineri, care se mândresc cu universitatea pe care au absolvit-o. ASE este astăzi o universitate de educație și cercetare avansată, acreditată instituțional de către ARACIS cu "grad de încredere ridicat", având programele de studii universitare ierarhizate în prima categorie.

S-a împlinit veacul cu viața sa!

Prof. univ. dr. Marin Dinu

*Directorul Departamentului de Economie și Politici Economice
al Academiei de Studii Economice din București*

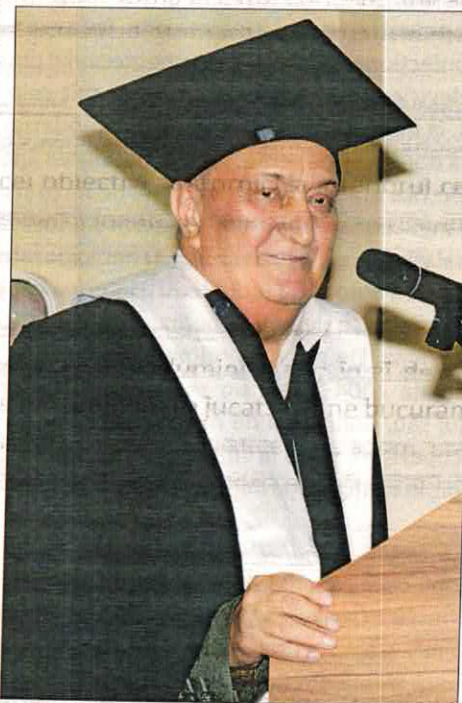
Între oameni și instituții, ca și între oameni și locuri se produce adeseori o legătură descrisă de cartea sfântă prin formula „după chipul și asemănarea sa”. Oamenii ajung, spunea Jung, să poarte pecetea sufletului locului, după cum pământul câștigă amprenta sufletului oamenilor care îl locuiesc.

Nu diferită este legătura dintre Academia de Studii Economice și viața și activitatea profesorului Ion Gh. Roșca. El dovedește că în lungul șir al întemeietorilor a adăugat la zestrea ASE chipul proiecțiilor sale despre instituție ca lăcaș al spiritului și a clădit asemănarea imaginii publice cu așteptările timpului pentru performanță și cu inițiativele culturale insuflate de el cu neobosită stăruință. ASE arată astăzi, proaspăt intrată în al doilea veac de funcționare, mai strălucitoare prin reamenajarea palatului său istoric și mai puternică prin deschiderea programelor sale de studiu spre provocările globalizării.

Inițiator într-o continuitate a unui prestigiu consolidat peste veac, rectorul Ion Gh. Roșca a adus pe frontispiciul ASE figurile emblematice ale facerii învățământului economic din România, cinstindu-le memoria și consolidând legătura noastră cu istoria în care ei au reușit să ne lase moștenire un mare fapt de cultură.

Trebuie să spun că rectorul Ion Gh. Roșca a avut binecuvântata pornire de a fi altfel decât un simplu manager de universitate. Închizând un cerc al veacului de existență a ASE pe care sunt înșirate momentele devenirii sale, a pus în valoare măreția faptelor

întemeietorilor pentru a sublinia obligațiile contemporanilor de a trasa începutul celui de-al doilea cerc, pe care el îl vede la fel de glorios marcat cu fapte memorabile.

Optimismul a fost forța propulsoare a gândirii și acțiunii rectorului Ion Gh. Roșca, energia care l-a ținut mereu în tensiunea creației și inițiativei manageriale. În mare măsură, optimismul s-a alimentat din omenia rectorului Ion Gh. Roșca, din imensa sa rezervă de răbdare în bătălia pentru a înfrânge încăpățânarea oamenilor de a face la momentul potrivit lucrul necesar câștigului pentru instituție.

Din optimismul lui natural și din încrederea că omul sfințește locul a declanșat proiecte îndrăznețe, multe dintre ele anticipând cu mult timp înainte prevederi legale, al cărui beneficiu s-a dovedit extrem de bine venit pentru cariera cadrelor didactice. Ion Gh. Roșca și-a asumat el însuși riscul încăpățânării, dar mizând pe intuițiile omului hârșit în modul de înlănțuire a schimbărilor într-o societate

bântuită de experimente a reușit de fiecare dată să nu greșească sau să provoace pierderi altora.

A fost un vizionar temperat de înțelepciunea implicării în prima linie a răspunderilor publice de la o vârstă la care mulți încă își trăiesc reveria adolescenței. Ion Gh. Roșca s-a poziționat de fiecare dată de partea adevărului, dreptății și valorii reale. El păstra prietenia altora dacă aceste ținte erau permanent în vizorul conștiinței lor. El se dedica total prietenilor pe baze morale, după cum era puternic atașat proiectelor nobile inițiate de alții, cărora le acorda sprijinul necondiționat.

Școala reprezenta pentru el investiția cea mai

îndreptătită. Atașamentul de școală l-a determinat să fie implicat cu toată dăruirea lui materială și de idei în susținerea liceului, ce-i poartă drept recunoștință numele, din localitatea natală a părinților lui.

Noblețea vieții lui Ion Gh. Roșca are fundamentele veșniciei în faptele destinate binelui tinerilor, construirii reperelor formării lor pentru viață.

Marele merit al profesorului Ion Gh. Roșca

este că a urmat pilda întemeietorilor de școală. El a repus în lumină figurile luminoase ale celor care ne-au dat școala de economie, generând totodată lumină pentru faptele lui de întemeietor. Nu este doar o întâmplare oarecare că viața sa s-a împlinit odată cu veacul școlii superioare economice.

Pilda de întemeietor stă aprinsă ca o făclie în negura uitării.

Lucrare realizată sub coordonarea profesorilor Pavel Năstase și Ion Gh. Roșca, cu prilejul aniversării unui secol de existență a Academiei de Studii Economice. Frescă realizată de Cecilia Cuțescu - Storck: „Istoria negoțului românesc”.

Fals jurnal de ieri și de azi: Un Om intrat, prea curând, în rândul celor „cari au fost”

Dinu Săraru

A trecut în neființă un Bărbat al timpului nostru, un Om de seamă, în chiar ziua când altarul pe care-l slujise superlativ împlinea 100 de ani de existență, în timp ce El, peste câteva zile numai, ar fi trebuit să împlinească 64 de ani

Omul și Profesorul Ion Gh. Roșca a fost - și mi se pare atât de greu să scriu a fost - unul dintre cei mai longevivi rectori ai Academiei de Studii Economice - A.S.E.-ul - un bărbat cu adevărat falnic, născut în capitala de suflet a Olteniei de sub munte, în Râmnicu Vâlcei - și a fost și unul dintre străluciții fii al acestui oraș al cărții și deopotrivă vatră a imnului nostru național. Înaintea lui, Râmnicul a mai dat un om de seamă al vremii de la sfârșitul veacului al XIX-lea și începutul veacului al XX-lea, Valerian Urșianu, universitarul strălucit, parlamentarul elogiât de George Panu cel din cercul „Junimii”, într-un portret admirabil - om de știință al dreptului internațional, primul specialist român în această disciplină, recunoscut european prin lucrarea sa în domeniul Dreptului națiunilor, înaintaș și inspirator al lui Titulescu. Dar despre acesta, din păcate, nu se mai știe azi aproape nimic într-o țară în care valorile apun trist în fața strălucirii Nicoletei Luciu. *ca facem „ceva”, ca „uite, n-ai*

Asemenea lui Valerian Urșianu, Profesorul Ion Gh. Roșca - iarăși acest nefericit a fost pentru cineva care clocotea de viață, care era devorat de lăcomia vieții, de patima oltenească a ctitoriei - s-a impus ca om al științelor economice și pornind de la temeinicia studiilor și specializării în spațiul Calculului economic și Ciberneticii economice, al Mecanizării și Automatizării calculului economic, până la Informatica economică, premiat de Academia Română pentru această „Informatică”, s-a exercitat, repet, superlativ în pledoaria sa profesional - universitară.

Rectoratul l-a impus în conștiința tuturor confrăților și a generațiilor de studenți dincolo de virtuțile profesorului și drept un manager de elită, un conducător inspirat și devotat al Complexului Universitar Economic din Bucureștii ultimilor decenii. Vocația lui de ctitor, de care pomeneam înainte, s-a confirmat în întreaga înfățișare nouă, englezească, îi spuneam eu, a interioarelor ansamblului arhitectural cunoscut, din Piața Romană, care te cucerește, odată intrat în cuprinsul lui, prin atmosfera clasică, elegantă, trimițând la universitățile englezești, nu mai vorbesc de chipul nou al Bibliotecii și de întinerirea Aulei Magna, poate cel mai frumos amfiteatru universitar din lumea universitară bucureșteană.

Să amintim patima marelui profesor pentru pictură, de expozițiile de plastică organizate aici, de atât de bogata galerie proprie a acestei academii, (vezi și albumul „Artă și artiști în Academia de Studii Economice din București”), de noua clădire a A.S.E.-ului ridicată sub ochii lui, cea dintâi la zidirea căreia s-a apelat în București și în țară la cuceririle ultime ale științei construcției și rezistenței, cu ajutorul unor la fel de mari, ca și Profesorul Roșca, oameni de știință ai României.

Vază cu trandafiri, D. Roșca

Să amintim de asemenea, spre a-i desena și mai fidel portretul, patima lui pentru arta arhitecturii și a picturii murale a Tămâioarelor – bisericuțele țărănești din Oltenia toată, dar mai ales de sub munte, cu ecoul acestei patimi într-o expoziție itinerantă, cuceritoare, al cărei debut sau vernisaj prim s-a petrecut chiar în Piața Romană, direct pe broderia forțată a gardului împrejmuitor al Academiei, expoziție în fața căreia s-au oprit uimiți mii de oameni și care va fi cuprinsă curând și într-un album antologic.

Să amintim apoi de tipăriturile academiei, lucrări de știință economică și financiară recunoscute academic, de cercetările profesorilor de specialitate ai Academiei, cercetări inspirate, încurajate și editate de Profesorul Roșca neconținut preocupat, agitat să descopere noi spații ale comunicării Academiei cu un public cât mai larg și mai ales cu studenții pentru care Ion Gh. Roșca nutrea un cult al tinereții. Era, într-adevăr, el însuși un bărbat foarte tânăr, neconținut curajos și optimist până la convingerea că va reuși să învingă și nemiloasa și neîndurătoarea boală care l-a secerat în câteva luni și pe care, mândru, o sfida cu siguranța învingătorului dintotdeauna.

Să spunem apoi, că el a gândit și văzut înfrigurat sărbătoarea aniversării Centenarului Academiei și el, cel dintâi, cu câteva zile numai înaintea deneînlăturatului seceriș, ne-a invitat pe toți la Concertul aniversar de la Ateneul Român.

Rar am văzut un bărbat despre care să se poată spune cu tot temeiul că e falnic, un fag frumos din pădurile Capelei tutelare a Râmnicului, rar am întâlnit pe cineva atât de străin de ideea cumplitului seceriș dacă, așa cum mai ziceam, se gândea să ne întâlnim sub cupola Ateneului la concertul pe care și l-a visat cu bucuria iubitorului de artă, iubitorului de frumos, a iubitorului de viață.

Eu însumi, când m-a invitat, e drept cu un glas ce părea străin, venind de departe, obosit, voalat, păstrând însă în inflexiunile lui sentimentul că e sigur că va fi de față și ne va saluta, întâmpinându-ne, eu însumi eram convins că-l voi întâlni acolo.

Mai erau până atunci câteva zile doar și patru până la împlinirea de către el a celor 64 de ani, câți i-au fost dați cu atâta nefericită și nedreaptă și înșelătoare zgârcenie!

Articol preluat din „Adevărul”, cu acceptul autorului

Ion Gh. Roșca – pământean cu har dumnezeiesc

Prof. univ. dr. Constantin Roșca, Director executiv al AFER

După ce a strălucit cu intensitate fascinantă între două primăveri situate la distanța a 64 de ani ușor neîmpliniți (12 aprilie 1949 – 6 aprilie 2013), steaua profesorului Ion Gh. Roșca s-a stins pe neașteptate, lăsând în urma sa un gol imens și o nemărginită durere sufletească familiei, rudelor, apropiaților și tuturor celor care l-au cunoscut, respectat și iubit: studenți și absolvenți de la Academia de Studii Economice din București, comunități universitare, colaboratori din mediul științific, social și economic din țară și din străinătate.

Șef al promoției 1972 de la Facultatea de Calcul Economic și Cibernetică Economică din cadrul ASE București, Ion Gh. Roșca a avut o binecuvântată carieră universitară, parcurgând toate treptele ierarhiei academice de la asistent, în 1972, până la profesor, în 1994. Ca unul dintre cei mai autorizați specialiști români în informatică economică, cu bogata sa experiență didactică, profesorul Ion Gh. Roșca și-a pus în valoare calitățile de lider autentic prin funcțiile manageriale pe care le-a îndeplinit cu talent și abnegație, precum: șef de catedră (1990-1996); director al Centrului de calcul (1994-1998); director al Departamentului de cercetări economice (1996-1999); prorector (2000-2004); rector (2004-2012); director al școlii postdoctorale (2012-2013).

Profesionist de excepție, cu o remarcabilă ținută academică și o conduită morală ireproșabilă însoțită de o uluitoare decență specifică intelectualului de clasă, manager competent, drept și profund uman, cu o putere de muncă greu de egalat, profesorul Ion Gh. Roșca, prin tot ceea ce a făcut în prolifica sa carieră, s-a manifestat ca un adevărat mentor și luptător veșnic tânăr, dornic să schimbe lumea în mai bine. Și, pronia cerească l-a ajutat să modeleze lumea lui universitară în multe privințe. Dintre multe altele, un singur exemplu, pe care am să-l invoc, este suficient de edificator.

Neobosit om de acțiune, mereu preocupat de soarta învățământului superior economic din țara noastră în noua configurație a bătrânului continent, cu convingerea fermă despre rolul pe care asociațiile îl au în statul de drept prin promovarea intereselor lor profesionale, managerul universitar patriot Ion Gh. Roșca a fost promotorul și fondatorul Asociației Facultăților de Economie din România –AFER, asociație care, constituită în anii 2004-2005, urmărește consecvent îmbunătățirea calitativă a procesului didactic și de cercetare în contextul integrării învățământului universitar din țara noastră în spațiul european al învățământului și cercetării.

Personalitate marcantă a învățământului și științei economice românești, profesorul Ion Gh. Roșca a fost legat sufletește de originile sale de osicean, ajutându-și comuna și pe consătenii săi cu sfatul înțelept și forța generoasă care l-au caracterizat în tot ceea ce a întreprins cu atașament filial pentru mai binele obștei pe care a îndrăgit-o fără limite, din adâncul ființei sale. Recunoscătoare, comunitatea l-a înnobilat cu distincția de "Cetățean de onoare al comunei Osica de Sus" (2009), iar numele său patronează spiritual, încă tânărul Liceu teoretic din comună.

Până în ultimele clipe ale vieții sale și-a sfidat boala, fiind un optimist incurabil. Pe pat de spital, cu numai o lună de zile înainte de sfârșitul tragic, în preajma Centenarului ASE (6 aprilie), făceam împreună planuri de viitor: Nelu Roșca, eu și bunul nostru prieten și colaborator Ioan Talpoș- profesor universitar doctor, ex-rector al Universității de Vest din Timișoara, președintele în exercițiu al AFER. El, Nelu, ne povestea, cu lux de amănunte și cu mulțumirea autorului care se bucura firesc pentru opera sa la care lucrase până la epuizare, cum terminase Monografia ASE 100 și alte două lucrări cărora, abia ieșite de sub tipar, li se pregătea lansarea publică cu prilejul marelui eveniment jubiliar. Ne-a cerut să-l informăm asupra stadiului celor două lucrări pe care noi, cei trei împreună cu echipe de colaboratori din toate facultățile economice din țară le aveam pe masa de lucru: "Monografia – 170 de ani de învățământ superior economic în România" și "Comportamentul managerial în organizațiile din România", al căror termen scadent "bate la ușă". Am stabilit detalii pe etape, ne-a încurajat și sfătuit cum să trecem peste unele dificultăți inerente în cazul lucrărilor de anvergură, așa cum sunt și cele două lucrări mai sus menționate. Fără el, dar în memoria lui și cu ajutorul Celui care l-a chemat în sălașuri cerești, vom reuși, asemenea lui, să finalizăm cu bine aceste demersuri științifice de care a fost profund atașat.

Flori, Didi Roșca

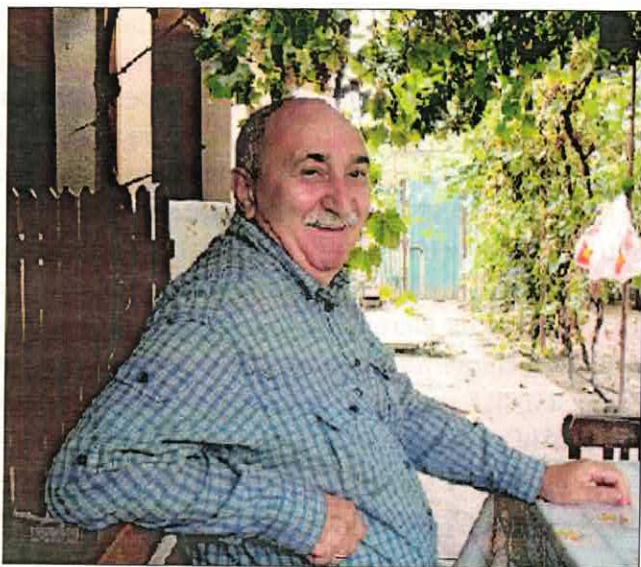
Ca oameni, în diferite contexte și împrejurări ale existenței noastre, evităm, sau nu știm întotdeauna să avem tăria de a ne lupta cu vicisitudinile vieții; evităm să fim puternici.

Cerebral prin definiție, în ciuda faptului că boala necruțătoare l-a învins, profesorul Ion Gh. Roșca, prin gândul și faptele sale s-a exprimat ca un om puternic și drept, învățându-și discipolii și încurajându-și colaboratorii să găsească în ei puterea de a fi învingători.

Înzestrat cu harul dumnezeiesc de a fi puternic și bun, crescut și educat în spiritul învățaturii creștinești, managerul Ion Gh. Roșca și-a folosit cu discernământ puterea cu care a fost investit, pentru a face bine celorlalți. Chiar și atunci când a fost lovit, el a avut puterea de a ierta, iar atunci când i s-a făcut mult rău, el a avut puterea de a face mult bine.

Profesorul Ion Gh. Roșca va rămâne veșnic în amintirea generațiilor ca model de trăire creștinească: prieten devotat și neprețuit colaborator, dăruindu-se cu toată ființa lui pentru binele aproapelui.

Dumnezeu să-l odihnească în rândul dreptilor!

Cu gândul și cu inima la Osica

Mihai (Titu) Vărzaru

Multă lume se poate întreba de unde a apărut și ce a făcut să dăinuie această legătură specială pe care domnul rector Roșca a avut-o întotdeauna cu frumoasele noastre meleaguri. Am anticipat o astfel de întrebare firească și am căutat să ofer câteva răspunsuri apropiate, sper, de cele pe care le-ar fi oferit el însuși.

Mă gândesc, în primul rând, la relația cu totul specială pe care „Nelu” a avut-o cu tatăl său, Gheorghe (Gică) Roșca, născut, alături de alți patru frați, Nicolîța, Alexandru, Natalia și Ilie, la Bobu sau Dăcindea, cum i se mai spunea până în urmă cu ceva timp. Atunci când vorbea de familia de la Vâlcea, cu patru fete și doi băieți, locul în care s-a născut ca penultimul dintre frați, Nelu nu contenea să amintească bunătatea, calmitatea, caracterul și tactul cu care tatăl său a știut să-și îndrume familia și să o treacă prin toate greutățile acelor vremuri.

Plecat la Vâlcea încă din perioada interbelică, Gică Roșca s-a căsătorit aici cu o fată cu o situație materială destul de bună, ai cărei părinți dețineau, între altele, o mică fabrică, dar și alte proprietăți destul de importante. Odată cu naționalizarea, familia, deși a rămas cu o casă frumoasă, s-a trezit dintr-o dată într-o situație materială destul de dificilă. Cu toate aceste dificultăți, în anul 1949 casa Roșca s-a mai îmbogățit cu un băiat (Nelu), iar în 1952 cu o fată (Lia). Această stare a lucrurilor a continuat o lungă perioadă de timp, iar viața nu a fost deloc ușoară pentru copii. „Nici nu mai știu câte plase cu iarbă am adunat eu de pe calea ferată pentru animale”, ni se destăinua el odată la Osica.

Imediat ce Nelu s-a făcut mai mare, Nea Gică l-a adus în vacanțele de vară la Bobu, la casa părintească, în care a rămas, potrivit unor tradiții nescrise ale satelor noastre oltenești, Ilie Roșca, băiatul cel mai mic din vechea generație a Roșculeștilor. Toți ceilalți frați s-au căsătorit și și-au construit case în Osica de Sus. Această întoarcere la casa părintească pare firească (în fond, aici se simt cel mai bine copiii, indiferent de vârsta lor), iar Ilie Roșca semăna și se înțelegea foarte bine cu Nea Gică. În plus, îl avea pe Titel, băiatul său cel mic, cam de aceeași vârstă cu Nelu, și Oltețul aproape. Așa că atât tatăl, dar mai ales fiul, se simțeau foarte bine la Bobu. Cei doi aveau și o amintire mai puțin plăcută de atunci când veneau aici, pentru că de la halta din Fălcoiu mergeau adesea pe jos cu bagajele, pe o căldură năucitoare.

În ceea ce mă privește, eu, ca mulți alții de vârsta mea, trăiam într-o lume în care trei ani diferență însemnau, totuși, un zid clar între generațiile școlare. Nu te „puneai” cu cei cu o clasă mai mari, cu atât mai mult cu cei cu trei sau patru ani mai mari. Nelu era un baiat care moștenește toate calitățile lui Nea Gică, dar venea mai rar pe la Osica și nu am fi avut prea multe în comun datorită acestor ani diferență.

În cursul anului 1964, Titel a avut un grav accident de tractor și Dumnezeu l-a chemat prea repede la el. Așa a dispărut unul din cei mai buni prieteni de-ai săi de joacă.

De cele mai multe ori, când venea la Osica, Nelu mergea în vizită la Bobu, ca să revadă casa și locurile prin care își perindase pașii până pe la 14-15 ani. Întreba întotdeauna și de vechii vecini, de copii lor, dar majoritatea nu mai locuiau acolo. Lăsa cadouri la toate neamurile și era bucuros să le vadă. Când am trecut, acum doi ani, prin dreptul cimitirului din Bobu, a exclamat trist: ... „Aici sunt toți prietenii mei”...

Perioada liceului este pentru tineri o primă etapă de emancipare, iar pentru părinții lor una de pierdere de autoritate mai mult sau mai puțin binevenită. Familiile de la Bobu și din Osica începuseră să îmbătrânească, așa că vizitele la Bobu au început treptat, treptat să se rărească și să devină tot mai scurte. Liceul „Nicolae Bălcescu”, astăzi revenit la vechea lui denumire, „Alexandru Lahovary”, este situat în apropierea centrului orașului Rîmnicu-Vâlcea, pe drumul național care duce spre Sibiu, și se remarcă, între altele, și prin clădirea sa frumoasă, placată cu piatră până la acoperiș. Aici a absolvit Nelu cele patru clase de liceu la secția reală, cu rezultate foarte bune. Au urmat, firesc, cei cinci ani la facultatea de cibernetică de la ASE, absolviți ca șef de promoție, și selectarea lui ca asistent.

Vizitele sale prin Osica și prin Bobu aveau loc vara, iar într-o zi, rareori două, trecea pe la toate neamurile. Situația sa în cadrul familiilor rudelor sale era una obișnuită la țară, unde distanța dintre mulții copii era uneori și de douăzeci de ani. Așa că el era mult mai tânăr decât toți verii săi, și destul de apropiat ca vîrstă de nepoți, categorie din care fac și eu parte. Ori o astfel de situație are unele consecințe asupra relațiilor de prietenie față de veri și de nepoți. În cazul său, relațiile erau totuși directe și lipsite de stîngăcii, dar mai târziu, când a ocupat funcții din ce în ce mai mari, ele provocau o oarecare reținere de cealaltă parte. Atunci când trecea pe la neamuri glumea, spunând că este osicean și pentru că pămîntul lui este pe aici, dar nu știe exact cine îl are și pe cel care i se cuvenea lui Nea Gică.

În perioada studenției sale eu eram la liceu, pregătindu-mă și năzuind să fac și eu același pas. I-am luat adresa de la cămin și am început să ne scriem ceea ce ne frămînta pe fiecare. Mare lucru nu îmi mai aduc aminte, însă, între altele, discutam și despre fotbalul anilor 68-71 de la noi. I-am scris că sunt un fan al echipei Dinamo, la care evoluau, între alții, Dumitrache, Lucescu, Coman, Dinu, Varga... Și el avea aceleași preferințe, și mi-a scris că era prieten cu Cheran, care era și el vâlcean.

A urmat o perioadă destul de lungă în care drumurile și întîlnirile noastre, puține totuși, dar explicabile pentru acea vreme, au devenit și mai sporadice. În toamna anului 1977, asistent universitar fiind, s-a despărțit definitiv de tatăl său, pe care îl diviniza, iar eu am început serviciul la Craiova. Plecarea lui Nea Gică l-a marcat destul de mult, pentru că ori de câte ori avea prilejul îi evoca memoria prietenilor și cunoscuților săi. În rest, a urmat, în ceea ce mă privește, o perioadă în care nu ne-am mai scris și nu ne-am văzut decât sporadic, pe la Osica, la nunțile verilor sau nepoților, iar veștile reciproce le aflam mai mult indirect, prin rudele noastre.

După anul 1990 preocupările noastre au cunoscut o întorsură favorabilă apropierii dintre noi, odată cu transferul meu la Universitate. Relațiile noastre cu ASE-ul erau foarte strânse, iar eu aveam nevoie de o bibliografie mai bogată și de experiență pentru realizarea doctoratului. Vizitele reciproce erau o sarcină de serviciu, așa că mergând la București l-am căutat și pe Nelu, care era atunci conferențiar la facultatea de cibernetică. De fapt, eu colaborem cu facultatea de management, dar cum ASE-ul avea, cu mici excepții, toate facultățile în aceeași clădire, era ușor de cunoscut și stabilit relații cu oricine.

Cum Craiova și Bucureștiul erau orașe din care toată lumea dorea să evadeze la sfârșit de săptămână sau în vacanțe, iar cele mai multe neamuri erau la Osica, întâlnirile noastre de aici au devenit o obișnuință și erau așteptate cu drag și cu emoție. „Auzi Titi, Vlad al meu (băiatul cel mic, de 3-4 ani atunci) nu a văzut o găină, o găscă sau o rață, un animal de curte decât la televizor, nu a mers niciodată desculț prin țărână...”. Dar și pentru el satul a rămas un tărâm al copilăriei, de care nu voia să se despartă și care îl încărcă fizic și emoțional.

Vacanțele de iarnă, de primăvară și mai ales de vară ne-au oferit prilejul a multe întâlniri, plimbări cu căruța bunului meu vecin, Nea Mitică Titilescu, prin padurea Bercica, partide de pescuit fără niciun pește, cules de ciuperci sau de bureți până astă toamnă. Acasă rămâneau „doamnele”, care pregăteau mai multe feluri sănătoase și bune de mâncare. Tot aici a apărut ideea colaborării dintre ASE-ul, la care devenise proaspăt rector, și Primăria din Osica. Am vorbit cu Nelu Ciocan, i-am pus în legătură, iar în rest nu a mai fost nevoie de nimic altceva. Relațiile „oficiale” erau parafate.

Pe parcursul celor peste douăzeci de ani de „Osica” a urcat constant în ierarhia ASE-ului, devenind profesor și ocupând pe rând funcții din ce în ce mai importante: șef de catedră, director de cercetare, prorector și două mandate de rector, adică atât cât prevedea și legea. A făcut nenumărate vizite de serviciu în universități din țările occidentale, Statele Unite, Japonia, Rusia și a primit mai multe titluri de „doctor honoris causa” din partea acestora.

Dar viața profesională cerea foarte multe sacrificii, legate în primul rând de munca asiduă de câte 12 ore zilnic și de problemele dificile ale conducerii, care aduceau un stres căruia puțini i-ar fi făcut față. Evenimente mai puțin plăcute și în familie, care până la urmă s-au rezolvat, au lăsat și ele urme adânci. De câte ori era întrebat ce mai face, ce mai fac ai lui, avea un răspuns invariabil, „Bine...”, deși se vedea din tonalitate că lucrurile nu stau chiar așa. O singură dată l-am văzut într-o postură mai puțin obișnuită, întrebându-se retoric cu ce a greșit el față de Dumnezeu, dacă în viață a întâmpinat multe probleme și a trecut prin multe încercări dificile. Altădată, într-o discuție de acum doi ani, în care ne refeream la eventuale proiecte ale unui viitor nu prea îndepărtat, a murmurat trist și mai mult ca pentru sine...” Cine o mai fi p-atunci !...”. Presimțea el, oare, ceva?

Anul trecut, în februarie, văzând ce s-a întâmplat cu Emil Hossu, unul din cunoscuții săi, și citind despre simptomele bolii sale, a realizat că nici cu el lucrurile nu sunt chiar în regulă, și și-a făcut analizele. Avea, într-adevăr, probleme, dar a primit asigurări că totul se poate rezolva prin tratament. Pe tot parcursul acestuia a suportat cu stoicism durerile și transformările pe care boala i le provoca și era convins că într-un an de zile va fi din nou sănătos.

A revenit în Osica în mai, apoi în septembrie, cu ocazia deschiderii anului școlar la liceul care îi poartă numele. Legat de liceu, acum doi ani voia să aflu părerea mea despre inițiativa cu numele său și i-am spus că acest „botez” înseamnă o identitate binemerită și benefică pentru istoria școlii din Osica.

La lansarea primului număr al revistei Rădăcini, 13 mai 2012

L-am întâlnit ultima dată la ASE, pe 29 noiembrie, la cabinetul său de cercetare. Nu arăta deloc rău, urma a doua mare serie de tratamente și era la fel de optimist în privința sănătății sale.

Am discutat mai multe probleme profesionale, iar la un final obișnuit pentru astfel de întâlniri mi-a cerut ca, în eventualitatea în care voi întâmpina în mod tradițional Crăciunul, să nu-l uit cu o porție de șoric. Nu l-am uitat și mi-a mulțumit la telefon.

După intrarea în noul an, boala a început să se complice, iar familia a ales să păstreze o discreție pe care am respectat-o. A plecat la spital și, pentru siguranța tratamentului, a rămas acolo pentru o mai lungă perioadă. A lucrat și aici tot timpul, implicându-se, alături de conducerea ASE-ului, la organizarea festivităților de împlinire a 100 de ani de la înființarea acestuia, dintre 2 și 6 aprilie. A așteptat să se încheie acest eveniment și a plecat și el, discret și pe neașteptate. Peste alte 6 zile ar fi împlinit 64 de ani.

Craiova, 17 aprilie, 2013

Deschiderea anului școlar 2011 - 2012

IN MEMORIAM: Întâlnirea mea cu un mesager al divinității

*Prof. univ. dr. Doina Dănăiață - Departamentul de Sisteme Informaționale pentru Afaceri
Facultatea de Economie și de Administrare a Afacerilor, Universitatea de Vest din Timișoara*

Într-o viață de om marile întâlniri nu sunt întâmplătoare. Esențiale pentru o latură sau alta a existenței noastre, ele se petrec indiscutabil sub protecția divinității. Așa a fost și . Întâlnirea mea cu distinsul și mult regretatul profesor universitar Ion Gh. Roșca. O întâlnire providențială care m-a marcat cu adevărat ca dascăl și ca om.

În toamna lui 1997 aveam onoarea de a beneficia de evaluarea domniei sale ca membru în comisia mea de doctorat. Nu știu cum ar fi fost susținerea tezei dacă nu l-aș fi întâlnit cu o seară înainte și n-aș fi beneficiat de sfaturi prețioase oferite cu multă dăruire. Mi-a cerut să renunț la modestie și să am mai mare încredere în rezultatele cercetării mele. M-a „amenințat” cu critici severe dacă nu mă va auzi la susținere că îmi pun în valoare realizările personale. Îmi amintesc cum îmi tremura indicatorul în mână și cum căutam privirea dânsului în timpul expunerii. Atunci, la Universitatea din Craiova, a fost prima mea întâlnire cu PROFESORUL și îi rămân profund recunoscătoare pentru sfaturile și aprecierile aduse într-un moment unic al vieții mele.

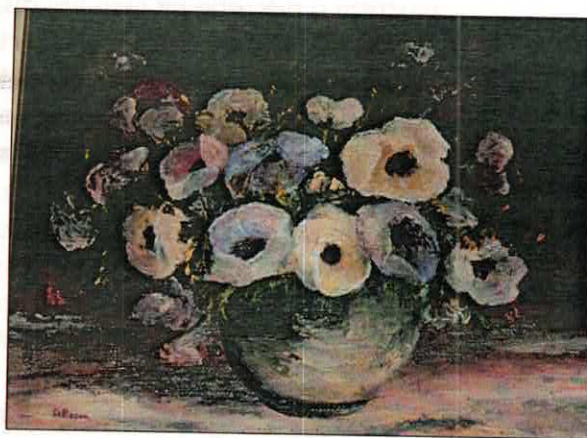
Mi-a fost dat să mai am parte de susținerea domniei sale și cu prilejul dobândirii titlului de profesor universitar la Universitatea de Vest din Timișoara, în primăvara anului 2002. Am primit un referat de apreciere la care nu visam, cu 10 puncte la concluzii, care pentru mine au echivalat cu un 10 primit de la specialistul de marcă în Informatica Economică, care, de data aceasta, îmi făcuse onoarea de a fi membru al comisiei.

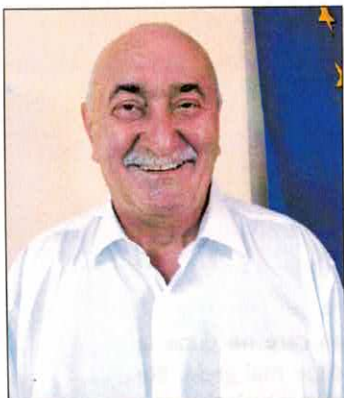
A treia întâlnire miraculoasă, la 15 ani distanță de prima, tot într-o zi de toamnă dar de data aceasta la sediul Academiei de Studii Economice din București, a fost poate cea mai emoționantă. Deși aflasem că profesorul era bolnav, nu puteam să-mi imaginez că avea să fie ultima dată când mă voi afla în preajma reputatului conducător de doctorat în Informatică economică, fiind martoră la încheierea unui lung șir de doctori ce poartă cu mândrie prețioasa marcă Ion Gh. Roșca. M-am simțit extrem de onorată că a ales să mă invite să-i stau alături ca membru specialist la ultimele sale două teze de

doctorat. Aveam să-l aud pentru ultima dată într-un discurs memorabil pentru mine și cred că pentru toți cei de față. Parcă a știut că e nevoie să le explice tinerilor din sală lungul drum al consacrării unei specializări în care domnia sa a crezut cu tărie și pe care a susținut-o cu multă forță și tenacitate. „INFORMATICA ECONOMICĂ este astăzi o specializare extrem de atractivă, absolut necesară unor vremuri în care ubicuitatea și evoluția exponențială a tehnologiilor informaționale și de comunicații marchează viitorul planetei inteligente Pământ”, spunea, între altele, profesorul în discursul domniei sale. Toți cei care predăm la această specializare îi recunoaștem meritul pionieratului ca fondator de școală și rolul de guru în domeniu.

„Profesorii sunt mesagerii lui Dumnezeu pe pământ” ...le spunea părintește profesorul, elevilor de la liceul din comuna Osica de Sus, care îi va purta numele peste veacuri. Într-adevăr așa a fost, OMUL Ion Gh. Roșca, înzestrat de la Dumnezeu cu mult har pedagogic. El a plecat dintre noi mult prea repede, dar cu sufletul împăcat că și-a îndeplinit nobila misiune pe acest pământ. Ne zâmbește de acolo de sus tuturor acelora care am avut șansa de a-l întâlni în vremelnica existență pământeană.

Odihnească-se în pace!

Prof. univ. dr. Ion Gh. Roșca, simbol al credinței în unitatea învățământului superior economic

Prof. univ. dr. Ioan Talpoș, Președinte AFER

Trecerea la cele veșnice a Prof. univ. dr. ION GH. ROȘCA, un Om respectat de comunitatea academică și de absolvenți, de învățământul din România și de colaboratorii externi, de mediul economic, social și științific, ne-a provocat o nemărginită și profundă durere sufletească.

Prin toată ființa sa, Ion Gh. Roșca a exprimat convingerea că în democrațiile autentice, în statul de drept, oamenii și entitățile instituționale - profesionale, științifice, sociale - trebuie să se asocieze, să-și spună „pășurile” (opinii, necazuri, dorințe, interese) într-un cadru organizat, iar „asociația” - prin reprezentanții aleși în mod democratic - le susține, le promovează acolo unde este necesar (în fața celor care decid rezolvarea) și monitorizează soluțiile adoptate.

Fidel idealurilor sale, Prof. univ. dr. ION GH. ROȘCA a fost promotorul și fondatorul Asociației Facultăților de Economie din România (2004), Președintele Asociației (2005-2012) și Președintele de Onoare al AFER (2012-2013).

Cu profesionalismul ce l-a caracterizat, evoluând constant, surmontând uneori dificultățile inerente, dar și asumându-și noi responsabilități statutare, Prof. univ. dr. ION GH. ROȘCA a făcut din AFER un reper al mediului universitar economic românesc, promovând interesele profesionale, științifice și sociale ale comunității academice din acest domeniu.

A stabilit strategia și politicile AFER menite să atingă obiectivul fundamental de integrare a învățământului superior economic din țara noastră în spațiul european al învățământului și cercetării, prin implementarea în cadrul Asociației a stilului de lucru prin consultare și colaborare colegială, prin cooperare constructivă, ceea ce a permis ca, prin consens, să se realizeze: definirea domeniilor de specializare în vederea implementării reformei paneuropene inițiate de „procesul Bologna”; definirea competențelor profesionale pe domenii de specializare (contabilitate, finanțe, management, cibernetică, statistică și informatică economică etc.) și pe niveluri de pregătire universitară (licență, master, doctorat); definirea structurii curriculei universitare cu disciplinele care să asigure formarea competențelor definite; organizarea studiilor de master și a celor de pregătire doctorală ș.a.

AFER, prin îndrumarea sa nemijlocită, prin activitatea coordonată a facultăților membre a realizat o reală reconfigurare a rolului și importanței studiilor și științelor economice pentru competență și performanță universitară și a operat deschiderea necesară asigurării unui cadru informal de consolidare a legăturilor dintre cadrele didactice și studenți prin: organizarea competiției științifice studentești „Olimpiada Națională a Studenților Economiști”; reuniunile de lucru, conferințele, workshop-urile, dezbaterile pe probleme profesional-științifice ale cadrelor didactice din învățământul superior economic, împreună cu parteneri din străinătate și cu mediul economic, social, științific din țară; recunoașterea valorii prin instituționalizarea unui sistem de evaluare și acordare de distincții celor mai merituose personalități din viața universitară economică din țara noastră.

Înaltele calități de manager universitar, om de știință și cetățean responsabil ale Prof. univ. dr. ION GH. ROȘCA au făcut din AFER o asociație atentă la necesitățile în schimbare ale culturii și cercetării europene, promovând strânse legături de colaborare cu mediul științific, economic și social, cu alte asociații similare din țară și străinătate.

Marele nostru Coleg și Prieten, Prof. univ. dr. ION GH. ROȘCA „ziditorul” AFER și Președinte de Onoare al AFER, rămâne simbolul credinței în unitatea învățământului superior economic din România.

Să facem fapte bune pentru pomenirea sa!

(Text preluat cu acordul autorului de pe site-ul AFER)

Trăiri mai vechi, trăiri mai noi (II)

Mihai Vărzaru

Rădăcinile ne ajută să ne păstrăm identitatea, să evadăm dintr-un cotidian care ne pune la încercare răbdarea și existența, să ne alinăm sufletele ori de câte ori trecem prin clipe mai grele. Ele înseamnă străbunici, bunici și părinți, frați și rude, un loc al copilăriei, prieteni, obiceiuri și tradiții, întâmplări care se cuibăresc în sufletul fiecăruia și care revin cu insistență de-a lungul existenței noastre. Unii dintre noi încercăm să mai prindem rădăcini și în altă parte, fără să le uităm pe primele, dar cele noi se adâncesc cu adevărat pe parcursul a mai multor generații. În zilele noastre rădăcinile par tot mai greu de prins și de păstrat... Despre câteva dintre aceste rădăcini și despre o generație de tineri ai anilor '60- '70 am să amintesc câte ceva în rândurile care urmează.

Schimbarea învățătorilor cu mai mulți profesori, a școlii din Deal cu școala din Vale, dar și plusul de ani și de cunoaștere ne-a făcut pe mulți dintre noi să continuăm, fiecare după puterile și convingerile sale, să continuăm lupta cu cartea și cu viața care ne fusese hărăzită. În jurul nostru părinții se treziseră și ei într-o cu totul altă lume, fără pământ, dar cu o muncă zilnică grea, în șase sau șapte brigăzi, conduse de consăteni, mulți dintre ei „ca lumea”, dar aleși pe alte criterii decât spiritul de bun gospodar al obștei.

Primăria se schimbase mai demult, dar depozitarea de pământ a fost adevărata lovitură pentru cei mai mulți osiceni. Rămăseseră dintr-o dată fără ceea ce îi definea cel mai mult și în jurul căruia se desfășura de altfel întreaga lor viață: pământul moștenit de la moși și strămoși. Iar alături de acest pământ s-a atentat la obiceiuri, la tradiții și la religie. Părinții și bunicii noștri aveau o teamă continuă față de marele vecin din est, iar în discuțiile lor din anii 1958-1960 își făceau unul altuia curaj... „Nu se face colectiv la noi!”... Bâlciul nostru a fost mutat la 23 august (se face?... nu se mai face?...), horile și prinsul în horă l-am mai văzut până prin 1964-1965, călușul adevărat la fel, iar la biserică și se spunea că nu trebuie să mai mergi de Paște, adică la focul pe care abia așteptam să-l vedem cu ocazia Învierii.

Cooperativizarea în sine nu era deloc rea, pentru că ea este mai rentabilă decât gospodăria individuală, și uneori singura posibilă în multe circumstanțe, pe care le trăim și astăzi, drept pentru care funcționează și se menține foarte bine și de mult timp în Europa de Vest. Numai că principiile după care ea funcționează sunt cu totul altele. Proprietarul rămânea cu adevărat proprietar și acționar, alegând dacă muncește sau nu muncește efectiv în cooperativă, primind o rentă și un salariu sau numai o rentă, după caz. De intrat în cooperativă, intra numai dacă lua el decizia să intre și cu suprafața pe care o dorea. Diferențele sunt uriașe: în gospodăriile noastre colective a fost obligată să intre toată lumea, nu conta cu ce intrai și primeai o recompensă numai dacă munceai efectiv în ele.

Manevrate de către stat, care nu avea legal dreptul să intervină direct în activitatea lor, ele i-au vândut tot timpul ieftin și au cumpărat de la acesta scump, sărăcind încontinuu și plătind mai nimic țăranilor. Bătrânii colectivizați în acea perioadă erau liberi ...să se descurce cum pot, pentru că nu mai aveau mare lucru și nici nu mai puteau să muncească.

Lumea se schimba destul de repede, iar cei care nu avuseseră pământ, dar munceau la colectiv, se puteau descurca mai bine. A fost o amăgire și pentru ei, pentru că aptitudinile de gospodar se moștenesc pe o cale sau alta și se dobândesc și exersează în mediul familial. Puțini dintre cei fără pământ au devenit cu adevărat gospodari. Românul nostru a fost clădit și i se potrivesc proprietatea individuală și respectarea acesteia. Tot ceea ce este comun nu-l prea interesează, ori colectivul a adâncit și mai mult această trăsătură, care nu reprezintă deloc un avantaj față de alte neamuri. Dipariția ei și înlocuirea cu un surogat nociv i-au distrus rădăcinile și demnitatea, iar acestea se reclădesc astăzi, dacă încearcă cineva, greu și într-o perioadă mai mare decât a fost realizată schimbarea lor.

Imi amintesc că, în clasa a șasea fiind, am auzit chiar la școală vestea morții lui Gheorghiu-Dej și am început și noi să comentăm acest trist eveniment și ceea ce va urma după el, iar Aurică Oprescu știa deja și înlocuitorul: Nicolae Ceaușescu din Scornicești. În scurt timp am simțit o oarecare destindere și la școală și în comună. În ceea ce ne privea, de la șapte clase obligatorii s-a trecut la opt, au apărut județele, iar industria a început să-și facă apariția și pe lângă noi, la Balș, Caracal și Slatina. Cinematograful improvizat ajunsese și la noi, grație Lui Nea Paul Mierlăcioiu. De la filmele rusești s-a trecut rapid la cele europene cu capă și spadă, la cele de aventuri cu indieni americani, pentru a ne opri la „Z”-ul lui Costa Gavras sau la „Vă place Brahms?”-ul cu Ingrid Bergman.

Cu mici excepții, profesorii se perindau des pe la școală, ceea ce era în dezavantajul nostru, al elevilor. Dar treptat au apărut profesori noi, tineri și recent școliți, care pentru noi erau mai interesanți și mai moderni. Așa au apărut Maria (Mia) Ene, Marin Sulger, Munteanu Iosif, Raicea Puiu, Costea Haralambie, Viorica Florea. Au apărut în manuale și în afara acestora scriitorii interziși (Arghezi ceva mai devreme, Blaga, Călinescu, Eugen Ionescu, Mircea Eliade, Vasile Voiculescu etc.)

În clasa a VII-a am primit vestea că în comuna noastră se va înființa un liceu, iar acest lucru a fost mai mult o ușurare pentru părinții noștri și pentru cei mai nevoiași dintre noi, adică aproape toți. Prima promoție a liceului (Hristache Iorga, Miti Lungan, Cezar Țițu, Andrian Popa, Nicu Delcea, Lucia Truică și alții) a rămas în școala din Vale în clasa a IX-a, deoarece clădirea liceului nu era gata, iar noi, elevii, părinții și zidarii din comună ne rânduiam să-l terminăm. Trebuie să amintesc aici efortul și entuziasmul pe care domnul profesor Ionescu Pavel le-a depus pentru înființarea și terminarea clădirii liceului nostru. În vara anului 1967 am trecut prin emoțiile primul examen mai serios din viața noastră. La Școala din Vale ne-am reîntâlnit marea majoritate a elevilor din Osica, dar și elevi buni și foarte buni din comunele învecinate. Deși eram destui candidați, iar prima medie de intrare a fost 9,17, locurile nu s-au completat, pentru că examenul a fost dificil. Cele câteva locuri rămase au fost disputate în sesiunea din toamnă, iar în septembrie am fost prima promoție care a inaugurat noua clădire a liceului.

Mulți colegi cunoscuți și alții nou veniți (Victoria Drăgan, Elena Boangiu, Nelu Ciocan, Ștefan Miercan, Elena Dănănuș, Cornelia Văduva, Silvia Marcu, Maria Ciobanu, Mihai Cristescu, Ștefan Voinea, Theodor Mandă, Dumitru Pîinicică, Nicolae Surdu, Marin-Miu Aldea, Marinică Toma, Mihalache Iacob, Cornel Liță, Marin Crețan, Marin Măriuş, Emilian Filişan, Gligora Stancu etc) ne-am bucurat de prezența unor cadre didactice care și-au pus amprenta asupra personalității și drumului nostru în viață. Mai vechilor Haralambie Costea și Puiu Raicea li s-au alăturat Angela și Ovidiu Dina, Ion Cănavoiu, Ilie Amzu, Marin Oprițescu, Teofil Vanda, Nicolae Bărbulescu, Ion Nicolau, Vasile Mierlăcioiu, Elena Badea, Elena Cazacu. Despre mulți dintre aceștia am aflat, mai devreme sau mai târziu, că nu mai sunt, iar unii dintre ei au plecat prea tineri, cum ar fi Teofil Vanda, Vasile Mierlăcioiu, Ion Cănavoiu, Elena Cazacu, Ovidiu Dina sau Ilie Amzu. Tuturor le păstrez o duioasă amintire.

Trecuserăm la un nou și frumos stadiu al vieții noastre de elev. Terenurile de sport erau întotdeauna ocupate, iar timidele noastre reuniuni se dovedeau deseori încercări oarecum chinuitoare pentru cei care sufereau în tăcere pentru că nu știau să danseze. Aflam multe lucruri „de la sursă”, pentru că profesorii noștri de română îi cunoșteau direct pe Nichita Stănescu, pe Marin Sorescu, pe profesorul lor, George Călinescu, pe Alexandru Piru sau Nicolae Manolescu, dar și pe alte mari personalități ale literaturii române. La fel cei de la științele exacte, care legau mult mai bine teoria de practică și erau apropiați de vârsta noastră. Tinerii fiind, toți erau trup și suflet alături de noi, dornici să ne împărtășească din multele lor cunoștințe, dar fiecare cu harul lui pedagogic, ceea ce îi făcea mai mult sau mai puțin accesibili nouă, elevilor, la acea oră.

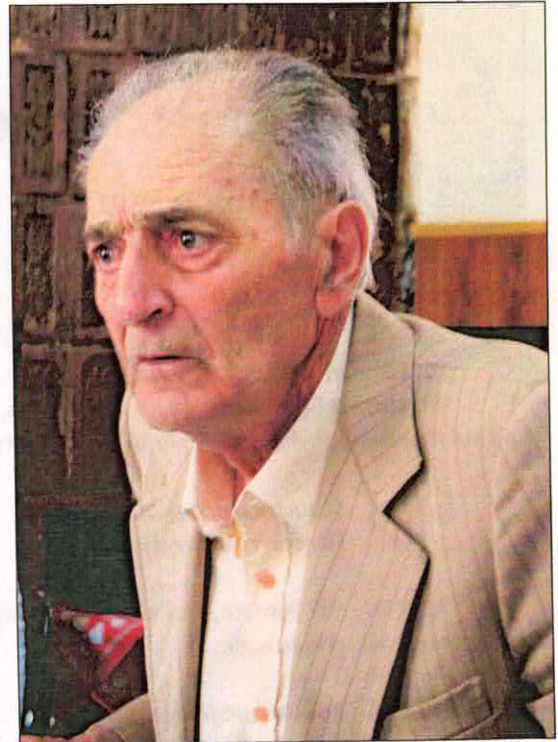
După o perioadă de așezări și de reevaluări, judecățile noastre se pot schimba. Despre profesorul Cănavoiu am amintiri mai mult din afara clasei, de la partidele haotice și arhaice de pescuit, pe care le făceam de multe ori împreună. Eram elevul care l-a stârnit spre această pasiune, inclusiv cu unelte. După activitatea de la clasă era imposibil să-mi fac o părere despre dânsul, pentru că la clasa noastră se ocupa de limba rusă, care îi plăcea la fel cum ne plăcea și nouă. Am aflat că scrisese deja poezie și că era considerat un autor talentat printre colegii săi de facultate. Personal, am rămas impresionat de soții Dina pentru eleganța, prestața și exemplul lor de comportament în cadrul liceului, la care, din păcate, au rămas numai câțiva ani. Am aflat ulterior că la un an după seria noastră au plecat în București.

Cu toate schimbările care avuseseră loc în viața economică a județului nostru și a unei anumite destinderi politice, locurile de muncă și banii erau puțini. Vacanța însemna pentru noi acasă, uneori scurte călătorii în orașele din jurul comunei. La acest capitol, eu am fost ceva mai privilegiat, pentru că având rude în Sibiu și Brașov și veri de vârstă apropiată, am petrecut unele vacanțe pe acolo și am văzut ceva mai multe lucruri față de alți colegi ai mei. Am fost selectat, de asemenea, să merg și într-o frumoasă tabără de elevi, la Păușa, împreună cu Miti Lungan. Aceste mici evadări mi-au permis să iau pulsul elevilor din alte licee, să cunosc „vedetele” de la Slatina și Caracal, să comunic mai bine și să mă „compar” cu ele.

Trebuie să menționez, de asemenea, inițiativele profesorului Nicolau, care mergeau pînă acolo la a face intervenții personale la părinții noștri, pentru ne susține financiar în excursii la mare, în deltă, la Curtea de Argeș, Herculane, Orșova veche și Ada-Kaleh etc. La această minunată insulă am traversat Dunărea cu bărcile unor tineri turci, locuitori ai insulei, înaintea ultimului ei cântec de lebedă. La Băile Herculane, care arătau ca-n poveste față de imaginea lor de astăzi, am auzit la difuzoarele din parc pe Domenico Modugno, cu o melodie care se îmbina fericit cu peisajul și cu starea noastră emoțională...

Anii de liceu au creat prietenii care au rezistat timpului, atât între elevi, dar și între elevi și profesori. Dar, ca întotdeauna, au fost puțini, cu toate incomoditățile și grijile care îi însoțeau. În cursul anului 1971 ne-am despărțit prin mai multe și frumoase serbări, ca și când am fi știut că altele nu mai urmează.

Și, într-adevăr, altele n-au mai fost. Am plecat cu toții în lumi diferite, iar despre unii dintre colegii noștri n-am mai aflat mare lucru nici pînă astăzi. Pentru toți au apărut mai multe sau mai puține provocări, cărora fiecare le-a răspuns după puterile și după aspirațiile sale. Unii sunt în București, alții în Pitești, Ploiești, Craiova, Slatina sau mai aproape de casa copilăriei și a adolescenței. Cei care au plecat mai aproape sau care s-au despărțit doar cu așezământul de Osica, se revăd mai des.

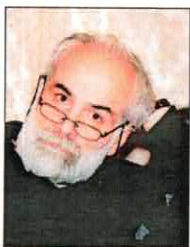

Profesorul Ioan Jan Nicolau, mai 2012

Craiova, 19 aprilie, 2013

Osica primăvara

Marian Drăghici

6 întrebări la 60 de ani

(autointerviu)

„Adevărata restricție a omului e că nu izbuteste deplin să-și aducă la expresie propria ființă, că e tulburat de eul său și-și pierde vremea cu lucruri de nimic.”

(Arsenie Boca)

1. Când ai scris prima poezie?

În clasa a III-a, la școala lui Vladu Nica, am scris primele versuri. Erau un calc după cartea de citire, în spiritul manualului, din care regimul făcuse instrument de îndoctrinare. Nu le-am uitat, vi le spun bucuros:

*Satul meu natal iubit
Până la raion vestit*

Genial, nu? Firește, era vorba de raionul Balș, regiunea Oltenia! Și, continuam, pe un trend bine orientat tematic și ideologic:

*E o comună foarte mare,
Cu multe centre muncitoare.*

Iarși genial! Cred că refeream, subtil nevoie mare, la CAM, la cele două mori, la SMT, la CAP. Se făcuse ceva efervescentă economică în Osica anului 1963, iar comuna nu puteți spune că nu era „foarte mare”. Că între sat și comună nu punctasem diferența specifică, administrativ-teritorială, e altă poveste. Când ești „genial”, îți permiți.

2. Când ai realizat că ești poet sau că vei fi poet?

O dată „genialitatea” elansată, s-a întâmplat tot cam pe-atunci să am intuiția asta, a unei posibile vocații. Povestea merită spusă. Terminam a IV-a și m-am trezit cu discuții acasă că frate-meu, în a III-a, nu avea poezie pentru serbarea de sfârșit de an. Dramă mare! Se isprăviseră poeziile din manual, învățătoarea lui le repartizase celorlalți, iar Oane rămăsese fără. Culmea, aceeași învățătoare îi pretindea să spună, de unde-o ști, poezie la serbare. Măi să fie! Cum eram nenea, cel mare, fă-te, Mariane, poezie! Sarcină de partid! Partidul Mama Lisandra-Oane! Mai tare decât PCR-ul, când lăcrima ăla mai mic cu un an și-o lună! M-am apucat, cu năduf, de ambiție și indignare, și am comis o poezioară, ce mare lucru!, prin transpunerea în versuri a unei povestiri din manual, intitulată *Căprioara*. Știu și azi *poezioara Căprioara*, o să vi-o spun poate la optzeci, la o sută de ani. A ieșit ceva atât de lacrimogen cu căprioara asta care se lăsa mâncată de lup ca puiul ei să scape fugind în adâncul pădurii, încât frate-meu, cu toate emoțiile, a avut realmente succes cu poezioara lui scrisă de „elevul Drăghici Marian, dintr-a IV-a”. Aplauzele alea mici, răzlețe, pe scena din Regie, gardată cu boscheți de iasomie, unde în iunie se țineau serbările școlarelor lui Vladu Nica, sunt cele mai scumpe, mai răsunătoare din viața mea. A doua zi după serbare, gata să plecăm la cules de mușețel, doar ce văd învățătoarea lu' frate-meu intrând în clasa noastră – sala dinspre biserică – și, nu mi-a venit să cred: pe un ton solemn, cât putea dânsa de solemn, în fața clasei rămase mască, a felicitat-o pe Doamna Nițu, învățătoarea mea, pentru isprava elevului dsale.

Acu', în paranteză fie spus, Doamna Nițu era, în pragul pensiei, o adevărată Doamnă, gorjeancă redevabilă în meserie, fără compromisuri ideologice stridente. Sau, trecuse peste, nu-i mai păsa de ele, nu știu exact. Ce știu e că, mulțumită caracterului său minunat, n-am avut cu nimic de suferit pentru credința alor mei. Nici măcar o aluzie. Frate-meu însă, mai ghinionist, când la domnul învățător R., când la doamna învățătoare R., era mai mereu intimidat, discriminat. Inclusiv la faza cu poezia pentru serbare, care a forțat „geniul” meu liric precoce să iasă la lumină, să se manifeste răzbunător...

Doamna Nițu – insist un pic pentru că merită, avea stil; parcă o văd, o femeie impozantă, înaltă, roșcată și, la vârsta ei, încă suplă, cap leonin, cu o ținută mândră, chiar majestuoasă, mereu îmbrăcată curat, à *deux-pièces*, își purta cu discreție și eleganță melancolia unei senectuți fără copiii ei proprii. Toată viața, dedicată catedrei, pusese suflet și exigență în copiii altora, elevii săi. Închei paranteza și revin la scena cu felicitările.

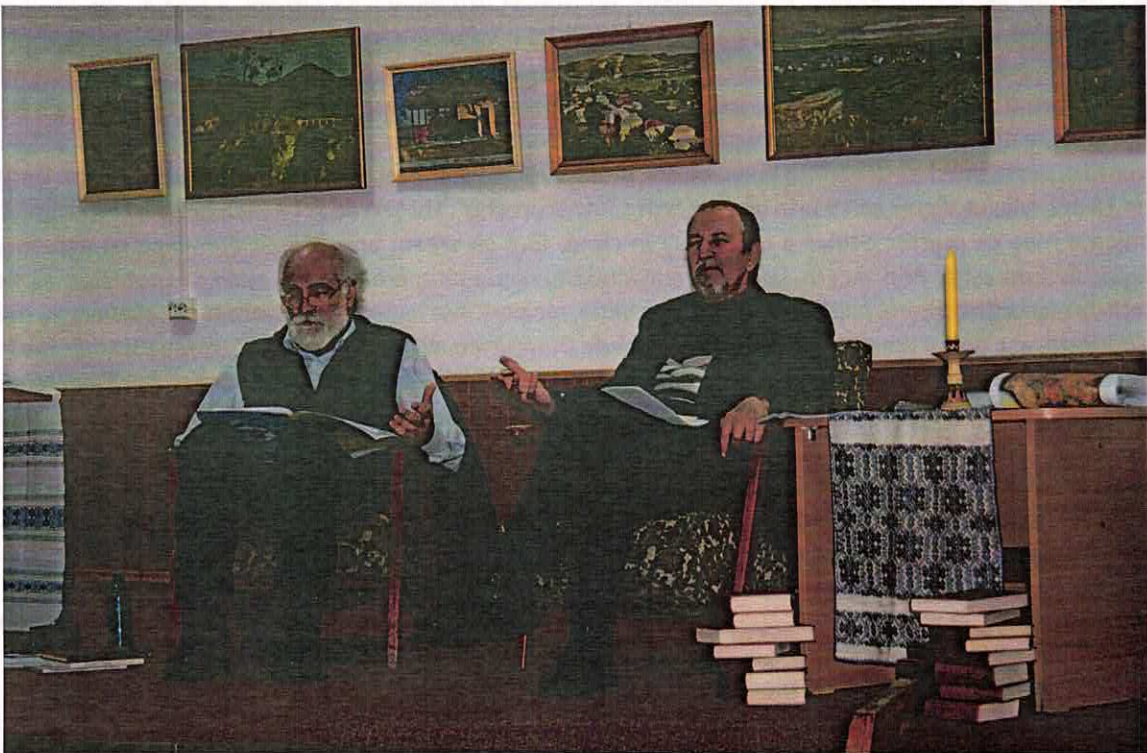
Bineînțeles că învățătoarea mea își cunoaștea prea bine colegii de cancelarie.

A privit prin „rivală” ca prin geam, și, mulțumind sec, parcă fără niciun comentariu, și-a văzut de treaba ei, regină netulburată.

Era iunie '64. La vară, se face jumătate de secol de la „eveniment”.

3. Întâlnirea cu un poet adevărat?

Profesorul și dirigintele meu din liceu, Ion Cănavoiu, a fost primul poet pe care l-am întâlnit în carne și oase, și care mi-a influențat, cred, decisiv drumul în viață. Cu Filologie la Cluj și București, coleg cu Ana Blandiana și Ioan Alexandru, a fost, cât a predat, un dascăl eminent, de reală ținută catedratică. E recunoscut și apreciat de generația lui, i s-au publicat postum câteva volume, la Târgu Jiu un festival de satiră și umor (epigramă) poartă numele său, ceea ce îi asigură o posteritate compensatorie binemeritată. Există o dreptate, o justiție imanentă, Dumnezeu nu doarme, cum cred, sau mai bine zis nu cred, unii.

Seara pentru minte, inimă și literatură la Vladu Nica din Osica, ediția I, decembrie 2012, poetul Marian Drăghici (stânga) alături de prietenul său, poetul Paul Aretzu, în fundal, tablouri de Cristina Botez

4. Cea mai frumoasă amintire legată de Osica?

Când am intrat la liceu, în '68, și mi-am cunoscut viitorii colegi și colege. Doamne, ce colege superbe am avut! Fiecare cu felul, cu farmecul, cu personalitatea ei nubilă, în formare: Tanța Oftea, Nicoleta Târână, Aurelia Dude, Grațierea Trandafirescu, Maria Preda, Elena Smarandache, Lucia Ciotor, Tanța Criveanu, Teodora Marcu, Elena Delcea, Maria Ghimeș, Nicoleta Șoarece, Domnica Ionete... Iar băieții, numai figuri, unul și unul, Ionel Sabie, Emil Dumitrescu, Mihai Tudor, Aurel Oprescu, Fănică Mierlăcioiu, Mihai Mije, Nicu Lepădatu, Costel Gavrilă, Marin Mincă, Victor Maxut, Ion Păunescu, Ștefan Catană – ordinea este întâmplătoare –, chiar dacă nu citeau literatură, erau plini de viață, de umor, și asta compensa totul. Mă rog, aproape totul. Adică, de fapt, foarte puțin, dar asta ține de altceva, de fatalitate, de soartă. Ion Cănavoiu, dirigintele și profesorul nostru de literatură, a înțeles situația mea printre colegii exclusiv „realiști”, și, oarecum compensatoriu, instituisese un premiu pe care mi-l da la sfârșitul anului, simbolic, ca încurajare pentru înclinațiile mele literare. Am fost o cioară, un pui de corb, într-un stol de porumbei. Sau invers, cum vreți.

5. Cea mai urâtă, dacă există, amintire legată de Osica?

Există din păcate „o rană a creierului lumii” (Nichita Stănescu), ca orice ignominie. Sper să se vindece la lumina tiparului. Eram în clasa a XI-a și, cum stam smirnă în bancă în timpul orei de anatomie, într-o atmosferă de teroare, asta e cuvântul: teroare!, deodată văd cum profesorul îi arde o palmă lui Maxut Victor, de-i sparge timpanul. La propriu. Vedeam, nu numai eu, firicelul de sânge prelingându-se din urechea colegului nostru, acesta speriat, violat, neînțelegând ce se întâmplă. N-am avut nicio reacție, și asta mă doare, mă umilește și astăzi. Cum am văzut lovitura de foarte aproape, am palma aceea de-a pururi în fața ochilor. Fusese aplicată de un specialist, și nu cu intenție pedagogică. Și eu am scăpat niște scatoalce elevilor tupești cât am lucrat în învățământ, cunosc, spre rușinea mea, diferența. Maxut Victor era un adolescent cuminte, blajin, cam lent la carte, dar per ansamblu, pozitiv. Nu șturlubatic, nu tupeist. Nu ofensa pe nimeni, a trecut prin liceu corect, discret, în costumul-uniformă mereu periat, scuturat, cu o vioioșie benignă, cum se spunea pe timpuri: ca o domnișoară. Bun, admitem că deranjase, că enervase, ceea ce nu e cazul. O corecție înviorătoare, dinamizantă, fie și sub formă de scatoalcă, nu strică uneori unui elev prea abstras. Dar nu. Elevul Maxut Victor s-a trezit cu o pleasă peste ureche! Cu palma făcută căuș! Am văzut scena de la 2 metri, palma stângă a profesorului lipindu-se ca ventuza peste urechea dreaptă a elevului. Da, profesorul era stângaci. Și imediat firicelul de sânge. De atunci, de la 18 ani, Maxut Victor trece prin viață infirm, „într-o ureche”. Nu știu ce serviciu a făcut cu infirmitatea aia. Problema mea ca martor ocular e că, atunci în clasă, fără să vreau, am devenit complice cu agresorul. Cu violatorul. Cum asta? Prin tăcere. Luat prin surprindere, nepregătit, n-am fost în stare să protestez, să denunț mârșăvia nici la direcțiune, nici la partid, nici la miliție, nicăieri. Am înghițit în sec, am tăcut. Generația mea așa era educată, așa ne-au crescut, în frică. Nu în frică de Dumnezeu, ci într-una proastă, tembelizantă: frică de ei, de Autoritate, oricum s-ar fi numit aceasta, direcțiune, partid, securitate, miliție etc. Unde să te fi dus să reclami un viol petrecut într-o clasă de școală?! Când, cu alt prilej, am înaintat un memoriu procuraturii județene, 5 (cinci) tovarăși au venit a doua zi și m-au anchetat vreo două ceasuri. De ce? Explicasem în acel memoriu, în disperare de cauză, de ce profesorul Cănavoiu trebuie să rămână la catedră, să nu fie aruncat din învățământ, și tovarășilor nu le venea să creadă că un elev osican, la 18 ani, este în stare să inițieze un act de solidaritate, să ia atitudine. Naiv, inutil gestul meu, recunosc, ba chiar cred că mi-a făcut rău pe urmă, dar nu l-am regretat o clipă, niciodată. Pentru că trebuia făcut!

Mă întorc la episodul cu spargerea timpanului, la o concluzie. Pentru mutilarea aceea, cauzatoare de handicap fizic pe viață, profesorul respectiv trebuia deferit justiției, dat pe mâna „organelor”. Nu s-a întâmplat. Nu permitea sistemul. „Organele” fiind mână în mână. Nu a reclamat nimeni crima aia, din ignoranță și lașitate.

Iar noi, elevii, niște țăranași indoctrinați, speriați de cei „mari” ca de bombe, habar n-aveam pe ce lume reală trăiam. Intuiam ceva, și atât. Despre mine vorbesc.

A nu se înțelege că păstrez anilor de liceu o amintire sumbră. Dimpotrivă, ce plini de viață eram noi! Ce carte serioasă se făcea – căci se făcea multă mate, fizică, chimie etc.! Și sport, foarte mult sport, cu regretatul Vasilică Mierlăcioiu. Și-n același timp, ce plimbări inițiatice prin pădure, pe valea Oltețului, la Cheleștina, sub clar de lună! Ce mai lecturi, pardon!, ce mai reuniuni dansante la sfârșit de săptămână, mai ales în noaptea de Paști! Ce mai ravagii hormonale făceau în rândul sexului frumos-studios cu șlagărele zilei Miti Lungan (instruit de Nicu Marcu) la chitară, Neluță Ciocan la tobe, Aurică Oprescu la acordeon ș.a....

Iar fetele, toate superbe! Aproape toate. Mă rog – câteva...

6. Ce i-ai dat comunei până acum ?

I-am dat ceva bizar, ce nu mai avusese: întâiul ei poet cu acte în regulă. Volumul *Despre arta poetică* (1988) e singura carte osicană de poezie publicată sub dictatură, când poezie curată, integră, se publica tot mai greu, mai ales la Editura Cartea Românească. A fost o bătălie dramatică de vreo zece ani, cu căderi și reluări succesive, ca să realizez isprava asta. Am cheltuit niște tone de energie, dar am reușit. Poeme din carte, apărute mai întâi în reviste, inclusiv în *Viața Românească*, la care lucrez acum, citise Virgil Ierunca la Europa liberă, încă din 1983. Asta, am mai spus, a fost de rău pentru publicarea cărții. În fine, un singur regret mai păstrez în legătură cu ea. Titlul original fusese *Descriere după altă natură*. Nu l-am putut salva de toporul Cenzurii. Chipurile, era subversiv, submina ideologia roșie. Pentru comuniști, nu exista Dumnezeu, nu exista „altă natură”, ci numai lumea asta pe care o vedeau cu ochii, atât. Te obligau să crezi ca ei, să scrii ca ei. N-am scris. Venea câte unul de la județ, mă chemau la cancelarie, să le dau poezii patriotice pentru „Oltul”, nu le dădeam. Fiindcă nu scriam cu partidul și patria. „Cum, nu scrii cu partidul și patria?”. NU.

Așa, și i-am mai „dat” Osicateri prin emulație, adică prin „puterea exemplului”, alți doi poeți, foarte valoroși, fiecare în felul său aparte: Nicolae Coandă și, prin adopție, Paul Aretzu, ambii cu volume apărute după revoluție, în 1996. La ora actuală, și Nicu, și Paul, umblă în literatură pe cai mari, unul negru, altul alb, a nu se confunda. În ce mă privește, merg pe jos.

Mai departe, nu știu ce va fi. E scris să nu te preocupi de ziua de mâine, *ajunge zilei răutatea ei*. A fi poet o viață întreagă, este și nu este mare brânză. Este, dacă ești poet (adevărat). Dar, să începi ca poet (adevărat) și să sfârșești ca rugător demn de acest nume, e salutar. Chiar măreț. Cineva trebuie să lase lumea și să se roage și pentru noi, osicani, neîncetat. Lucrurile în această direcție, indicată de Sf. Pavel, par să curgă, și nu de azi, de ieri. În 2001, notam în volumul-antologie *Harrum...*, la Addenda:

„Ca practician al vânării poeziei, prin care înțeleg nu atât acel *modus vivendi* boematic cu un factor de risc bătând la vârf, ci o disciplină de formare spirituală, mărturisesc, și poate n-ar trebui să mărturisesc aici, că poezia m-a condus încet-încet, pe furiș, tiptil, la Dumnezeu. Citind și scriind, visând și lucrând la cuvânt, am devenit în interiorul poeziei, animăluț religios. Nu mistic – misticul e difuz, imprecis, nefixat – religios, deci supus canonului, unui principiu de ordine interioară, și, prin forța concentrării, dacă ea este, când și când deschis fulguranței revelatorii.”

Proces dramatic, lung și anevoios. De altfel, am mai spus, orice profesie practică temeinic, ca pentru Dumnezeu nu ca pentru oameni, te înalță moral și spiritual. Or, treapta cea mai înaltă a devenirii spirituale, arată cunoscătorii, este nu poezia, cum credeam naiv în prima mea tinerețe, este sfințenia. Iar sfințenia aflăm că stă în puterea omului, ne-o spune Hristos Dumnezeu, care nu minte, nu ne aruncă în iluzoriu, în bătaie de joc, când îndeamnă: *Fiți, dar, voi desăvârșiți, precum Tatăl vostru cel ceresc desăvârșit este*.

Deși nu e ușor, se poate. Din vierme, să devii fluture. Ba, este chiar poruncă, ar zice între alții N. Steinhardt, monahul de la Rohia/Maramureș, cărturar evreu convertit la creștinism în temnița comunistă. Și cum se face practic asta?, va întreba cineva. Află, dacă nu dormi pe tine, plin de suficiență/mândrie/deznădejde/delăsare etc., ci pui mâna bărbătește, dar smerit, și citești, cercetezi.

Ești ceea ce citești.

Și întrebi – nicio rușine! *Cine vrea să se mântuiască, cu întrebarea să călătorească*, spune tradiția. *Caută și vei afla*, e cuvântul Fiului ceresc.

Vă descopăr cu umilință și cutremur toate acestea, fiindcă am citit, am cercetat și, mai nou, puțin câte puțin mi s-au descoperit. Oricine poate face descoperirea asta, ca botezat ce se află, sau cristofoor (purtător de Hristos). *În Hristos v-ați botezat, în Hristos v-ați îmbrăcat*, zice psalmul. Această descoperire, această credință, totuna, este cel mai prețios dar pe care mi l-a făcut viața, adică Dumnezeu, în toți acești 60 de ani. Nu că sunt vrednic, ci, din milă (și silă, fiindcă sunt slab și păcătos). Odată ce primești acest dar, nu mai poți să taci, să faci pe mortu'n păpușoi. Nu vorbești tu că ești laș, că ești meschin, vorbește darul din tine. Când deschizi gura, sau te așezi la taste, darul te vorbește, te povestește. Darul te luminează, darul te guvernează. Nu mai sunt cuvintele tale, sunt cuvintele darului. Bunăoară, acest final de interviu nu l-am premeditat, nu mi-am propus să sune a crez religios. Îmi dau bine seama că e riscant să expui această zonă subtilă a sinelui, și totuși energia cuvântului îi dă înainte, este irepresibilă. Este, îmi permit să spun cu toată modestia, energia aceasta darul Duhului Sfânt. Așa încât, după ezitări nutrite din teama de ridicol, ce mi-am zis: aruncă-te în apă, sexagenarule, fie ce-o fi! Spune-le adevărul despre tine! Nu-i minți și tu, prin omisiune.

Iar adevărul din mine ăsta este.

Doamne, ajută! – adaug și închei: fă din viermele-orb care sunt, în aceste timpuri de pe urmă, un fluture-rugător, în lumina Împărăției Tale! Rugător nu doar pentru mine și ai mei, rugător pentru toată Osica și toți osicanii, vii și adormiți, rugător pentru toată spița omenească. Amin!

19-23 apr. 2013

Volume de poezie publicate:

- Despre arta poetică*, Editura Cartea Românească, 1988;
- Partida de biliard din pădurea rusească*, Editura Eminescu, 1995;
- Lunetistul*, Editura Pontica, 1996,
- Lunetistul & cocoșul de tablă*, Editura Cartea Românească, 1996;
- Harrum cartea ratării*, Editura Vinea, 2001,
- Licht, langsam/Lumină, încet*, Wieser Verlag, Klagenfurt, Austria, 2004;
- Negresa*, Editura Vinea, 2005

macul de iunie

Marian Drăghici

macul de iunie cunosc dragostea ei.
dragostea ei a trecut
ca macul de iunie.

dar în fiecare an se va ivi zâmbind
tăcut schelălăind a moarte
de-a lungul vieților noastre
acest clopoțel de flăcări sparte.

surprinși, la vederea lui
vom fi pentru o clipă, din nou
de dragoste împurpurați
ca înotătoarele peștilor-scai
ca pata proaspătă de sânge a nimănu în tramvai
ca macul de iunie tăcut schelălăind a moarte
în diminețile de mai.

Drumul spre casă

Ana Claudia Pîrvu

Drumul de întoarcere spre casă îi părea lung și aproape fără sfârșit. Plecase de mult cu amintiri și nostalgii cu tot, purtând în suflet desenul abstract al unor dorințe puternice.

Se hotărâse să plece într-o seară, copleșit și îngândurat, alungat de fantoma unei iluzii.

Își inventă o biografie: s-a născut, a locuit, a spus, a scris, s-a gândit și a crezut că... și așa mai departe.

Își imaginează că lumea este o oglindă deformată din spatele căreia uneori, convulsiv și haotic, alteori domol și diluat, se țes povești de viață.

Iubi nedisimulat și intens, smuls din trup și transfigurat, complice uneori cu nestatornicia.

Căută cu înfrigurare adevărul în tainicele ascunzișuri ale sufletului, ademenit de nestăvilite dorințe.

Își seduse și își părăsi fără regret cuvintele, lăsându-le nerostite.

Se îndoii și ezită, nepregătit parcă pentru doza de implacabil injectat în fibra ființei sale. Nici un tipar previzibil. Doar vagi contururi estompate de ceață și o mână întinsă spre fata morgana.

Construi un obiect suprarrealist, supradimensionat, fragil și nevrotic și se retrase în umbră să-l contemple.

Dărâma un zid și privi dincolo... două lumi suspendate între revelație și negare, una furată și trecătoare, cealaltă interzisă și resemnată.

Râse isteric și plânse, se revoltă însingurat și în cele din urmă hotărî să plece.

Ne-am întâlnit întâmplător pe drum. L-am recunoscut în mulțime.

EL SE REÎNTOARCEA ACASĂ.....

Titlul îl dă poetul „Vin din pământ cu tot cu pământ“

Mihaela Calotă

A doua întâlnire de suflet pe care au avut-o osicenii, și care sperăm că va căpăta caracter de perenitate, în cadrul evenimentului cultural „Seara pentru minte, inimă și literatură la Vladu Nica din Osica”, a fost înnobită de prezența lui Nicolae Coande. Cuvântul de deschidere a fost rostit de primarul comunei Osica de Sus, Ion Ciocan, care, printr-o exprimare plastică, a ținut să scoată în evidență faptul că la acest eveniment sunt prezenți reprezentanți a trei generații: trecută, prezentă și viitoare. Amfitrionul a fost Ioan Paul Popescu, președintele Asociației Culturale „Pro Memoria” care l-a invitat pe dl. Floricel Daniel - antrenor de karate al unui grup de copii din comună, care au obținut deja rezultate remarcabile la competiția „Cupa Oltului”, să detalieze aspectele legate de această întrecere sportivă. Cu acest prilej, lui Ion Ciocan i-a fost înmănată o diplomă de excelență, de către antrenor, pentru sprijinul acordat acestui sport la nivel local.

În acest moment, atmosfera, care, în situații asemănătoare începe să devină scorțoasă (poate pentru unii insesizabil) pentru că încărcătura momentului cauzată de prezența unei valori în rândul novicilor este mult prea mare, a fost în mod miraculos destinsă de Nicolae Coande, care, după ce a studiat puțin, în tăcere, cu coada ochiului diploma oferită primarului, s-a scuzat oarecum pentru faptul că, în general, poezii văd cu ușurință rimele în diferite texte și a făcut remarcă legată de numele celui care a primit diploma și motivul acordării „lui Ion Ciocan i-a fost acordată o diplomă pentru Shotokan”. Astfel, gheața a fost spartă grație flerului omului care știe să cântărească în fața cui se află, și nu în ultimul rând, cu ce bagaj de adevăr, noutate, dar și de nostalgie poate pleca.

Continuând în aceeași notă, Cristina Botez, „avertizată” fiind să nu-și dezvolte prea mult spiciul, l-a prezentat în câteva cuvinte pe caricaturistul Gabi Bratu, vicepreședintele Asociației Caricaturiștilor Profesioniști din România, născut la Craiova, ale cărui lucrări adunate într-o expoziție intitulată „Of-uri”, au fost expuse în Amfiteatrul Liceului „Ion Gh. Roșca” unde a avut loc evenimentul, remarcând faptul că, printr-un mesaj subliminal, aceste caricaturi se adresează, parcă, lui I. P. Popescu.

Organizatorii, așa cum era și firesc, au hotărât să facă o prezentare a activității literar-artistice a lui Nicolae Coande, astfel încât argumentele pentru care „*Nicu lui Coande a ajuns om mare*” să le fie cunoscute osicenilor, și nu numai. Din acest motiv, dar și pentru faptul că, dacă bunul Dumnezeu va vrea ca revista „Rădăcini” să constituie cândva o bază documentară pentru vreun studiu, fără a plictisi pe cineva, vom reproduce întocmai CV-ul esențializat prezentat de I. P. Popescu:

Nicolae Coande

Poet (născut pe 23 septembrie 1962, Osica de Sus, Olt). Trăiește în Craiova.

Secretar literar al Teatrului Național „Marin Sorescu”, Craiova, editor-fondator al revistei „SpectActor”. Are un master în filozofie la Universitatea din Craiova, cu o dizertație despre miza gândirii în filozofia târzie a lui Martin Heidegger.

A debutat cu placheta de poeme „În margine” (Ed. Ramuri, 1995), premiată de Uniunea Scriitorilor din România. A mai publicat „Fincler” (Ed. Ramuri, 1997), Premiul Filialei Craiova a U.S.R.; „fundătura homer” (Ed. Dacia, 2002), Premiul Uniunii Scriitorilor; „Folfa” (Ed. Vinea, 2003); „Vânt, tutun și alcool” (Ed. Brumar, 2008), „Femeia despre care scriu” (Ed. Măiastra, 2010); antologie de versuri „Vorbaloago” (Ed. Măiastra, 2012).

A publicat patru volume de publicistică și eseuri: „Fereastra din acoperiș. Un anotimp în Westfalia” (Ed. Fundația Scrisul Românesc, 2005); „Celălalt capăt” - interviuri (Ed. Curtea Veche, 2006), „Revanșa chipurilor” (Ed. Măiastra, 2009), „Intelectualii români și Curtea Regelui” (Ed. TracusArte, 2011).

Burse literare oferite de fundații germane: Fundația „Heinrich Böll” (Köln) noiembrie 2003 – februarie 2004; Fundația „Künstlerdorf Schöppingen”, iulie – august 2008. În noiembrie 2012 a fost invitat de Goethe Institut Berlin la reuniunea experților în teatru din sud-estul Europei, pe tema teatrului documentar.

Este prezent în câteva antologii lirice din țară și străinătate: „Gefährliche Serpentina – Rumänische Lyrik der Gegenwart”, Druckhaus Verlag, Berlin 1998, coordonată de Dieter Schlesak; „Jahreszeiten, Tagesanbroich, Literatur und Kunst im Heinrich- Böll – Haus Langenbroich”, Heinrich- Böll-Stiftung, Berlin, 2006; „O panoramă critică a poeziei românești din secolul XX”, Marin Mincu, Ed. Pontica, 2007; „Cele mai frumoase poeme din 2010”, Ed. Tracus Arte, 2011, selecție de Claudiu Komartin și Radu Vancu, „Of gentle Wolwes”, Calypso Edition, New York, 2011, selecție și traducere de Martin Woodside; „The Vanishing Point that Whistles”, Talisman Press, USA, 2011, selecție și traducere de Adam Sorkin, Doru Paul Mugur și Claudia Serea.

Poeme traduse în antologii și reviste din Germania, SUA, Belgia, Serbia, Turcia, Albania.

De obicei se nasc controverse cu privire la activitatea pe care au avut-o până la un anumit moment scriitorii, fie s-a omis ceva, fie altceva a fost denaturat, fie nu știu ce moment nu a fost bine ales, etc. E greu de descris bucuria stărnită de posibilitatea confirmării poetului însuși a activității sale, ba mai mult, a completării elegante prin remarci privitoare la compania colegilor de breaslă, fără a epata folosind nume cu rezonanță. Nicolae Coande a ținut să-i amintească pe Radu Vancu și Dragos Varga cu care a colaborat. De altfel, modestia, bunul simț și gena omului bun, specifică celor ai lui Coande, pe care poetul nu numai că nu a estompat-o prin plecarea la oraș, ci și-a cultivat-o făcându-l extrem de plăcut, au fost trăsăturile dominante, pe care spiritul curios al osiceanului ce-și zice în sine sa „*ia să vedem ce s-a ales și de ăsta a lui Coande*” le-am regăsit la el.

Indiferent de momentul inserției în cuvântarea sa, e imposibil ca în minte să nu rămână: sinceritatea emoției pricinuită de „*n-am fost niciodată în fața unui public osicean*”, recunoașterea unei ierarhii pe care singur o realizează „*Marian Drăghici e un poet mult mai cunoscut decât mine*”, spulberarea mitului academic al întâlnirilor scriitorilor „*scriitorii sunt obositori uneori, mai ales când sunt între ei*”, argumentația pragmatică a reușitei „*pasiunea cititului m-a dus către literatură*”, obiectivitatea, realismul cu care se prezintă „*nu am fost un talent precoce, mai întâi au fost niste însăilări; consider că sunt un tip de duranță, un maratonist*”. Copleșitoare a fost posibilitatea creată de poet de a ne ajuta să conturăm întregul tablou, înfruptându-ne din tot ce e mai bun, mai sincer, mai adevărat atunci când e vorba de prietenie. La cei doi prieteni care l-au însoțit pe poet întâlnim aceeași eleganță, discreție și bun simț, ei nu-și înșiră realizările artistice, vorbesc doar tangențial, ca din întâmplare despre ele. Primul, Cornel Mihai Ungureanu, redactor șef la „Prăvălia Culturală”, revistă on line, ni-l prezintă pe N. Coande prin prizma celor mai sincere însemnări făcute cu diferite ocazii când l-a întâlnit pe poet, într-o perioadă în care nici măcar el nu știa că va urma să scrie, făcându-ne pe noi, auditoriul, să recuperăm, oarecum, timpul coandescian, pe care, numai din vina noastră, l-am pierdut. Al doilea colaborator prieten sau prieten colaborator care l-a însoțit pe Nicolae Coande la Osica, Marius Dobrin, autor de cărți, unele istorice, pasionat de arta cinematografică și colaborator la revista Teatrului Național din Craiova „Marin Sorescu”, pe care o realizează Nicolae Coande, declara, fără pic de patetism, că pentru el această zi este una istorică pentru faptul că a cunoscut-o pe mama poetului.

Constanța. E imposibil să nu vezi în ea omul prezentului, deloc speculativ, modest, „*care-și vorbește vorba și-și poartă portul*”. Oricât ai încerca, nu ai să reușești s-o faci să-și laude feciorul, nici prin atitudine, nici prin cuvinte, nici prin gestică. Are un fel special de a spune „*acum am altceva mai bun de făcut*”, de exemplu „*am să le răspund celor care m-or întreba ce am căutat la Primărie, că m-au chemat să-mi spună că-mi vor mări pensia*”. Genialitatea se naște într-un spirit odihnit, în sensul de despătimit de-a lungul a mai multor generații.

Nimic nu este exagerat în afirmația anterioară atunci când ai posibilitatea să receptezi mesajul versurilor citite de poetul însuși, purtat fiind, încă de la debutul său, prin sensuri izvorâte din poemele „În secolul ăstora”, „La frontiera II”, „O viziune a fiecăruia”- arta poetică, „Vinul de inimă”, „Sânge de fulb”, „Poetul își declină faima”, „Dulceața de toporași”, „Vânt, tutun și alcool”, „Piramidele mele”, „Oameni tacuți”, etc.

Seară pentru minte, inimă și literatură la Vladu Nica din Osica, ediția II-a, în centru poetul Nicolae Coande, flancat de Cornel Mihai Ungureanu (stânga) și Marius Dobrin, în fundal „Of-uri” de Gabriel Bratu

Poate că, Paul Aretzu, prezent la acest eveniment, mai familiarizat cu opera lui Nicolae Coande, a reușit să pătrundă taine, nepătrunse încă, tocmai pentru faptul că și pentru domnia sa, această premieră a poetului de a fi în fața osicencilor, deschide noi sensuri.

Cele mai recente poeme ale sale: „Bărbații din literatura familiei noastre”, „110 m deasupra mării” și „Grădina” au creat acel sentiment pe care rareori îl poți întâlni în viață: teama de a respira ca nu cumva, această necesitate fiziologică, să nu împrăștie miracolul provocat de măiestria îmbinării cuvintelor, rezultat al trăirilor poetului, cu senzațiile produse asupra fiecăruia („uneori e greu să descrii în cuvinte senzațiile din vis”, spunea poetul).

Uimitor e faptul că, tu, spectator din sală, transformat, în mod plăcut, fără voia ta, dintr-un ignorant al valorilor care au depășit granițele țării, ajungi să ai sentimentul că ai fost lăsat să atingi cu sufletul pedestalul murdărit cândva, chiar de tine, din nepăsare, pe care acum se află POETUL.

Poemul Vorbalago, care dă și numele antologiei din 2012 (câteva cărți și câteva numere ale revistei Teatrului „Marin Sorescu” sunt donate liceului) este dedicat lui Paul Goma. Poetul nu spune mai multe, deși în mintea fiecăruia încep să se ridice semne de întrebare, el lasă misterul, acest element fără de care poetul ar fi incomplet, să pătrundă în mintea publicului, le trezește simțurile, le incită curiozitatea pentru a căuta legătura de causalitate dintre cele două personalități.

Constantina Țițu, căsătorită Boangiu și Constantin Boangiu, bunicii lui Nicolae Coande

Avem datele necesare pentru a încerca apropierea fragilei mișcări culturale din Osica, prin „A Pro Mem”, cu cei care mai au încă rădăcini aici, își mai trag seva din pământurile Osicii, le cunoaștem părinții, se reîntorc pe meleagurile copilăriei, poate ale adolescenței, căutând cu sete momente de aduceri aminte, conștienți fiind că pe oriunde vor merge, indiferent ce vor face, vor duce cu ei, în ei, întorcându-se apoi la el, la pământul Osicii. Chiar dacă, scos din context, versul „vin din pământ cu tot cu pământ”, capătă în interpretarea noastră un alt sens, acela de apartenență, de omnia mea mecum porto, poetul va înțelege, cu siguranță, că acest mod de percepție nu înseamnă altceva decât că el, cu sau fără voia lui, va aparține întotdeauna Osicii.

O sută zece metri deasupra mării (*Metanoia**)

Nicolae Coande

*Osica de Sus este așezată în Câmpia Oltețului...
la o sută zece metri d'asupra nivelului mării.*
Dicționarul geografic al județului Romanați,
Stabilimentul grafic I.V. Socecu, 1889

Este puțin probabil să fi anticipat unde mă voi naște
deși recunosc că spiritul meu echipat e cu premoniții faste
pe care savanții ocupați cu particula lui Dumnezeu
abia le ating după ce-și dau doctorate în *icoana stelei ce-a murit* –
dar să cad în centrul lumii în stînga de Olteț la cîteva
minute de bîlciul apărut în anul când Eminescu obosit de viață
„scria continuu pe zidurile și ulucile Institutului
bucăți din poeziile sale”
nu mi-aș fi închipuit în eonul cît m-am odihnit în palatul calm
din pîntecele mamei. Acolo am citit totul.
Eram acasă printre blînzii refuzați ai lumii –
omul cu limbă de bou care ne vizita mereu în miezul verii
căzut în bîlci direct din poemul lui Cristian Simionescu
nea Nicu Bombonaru cu alvițe, căcat de urs și limonada
în sticle prevăzute cu *Bügelverschluss* păzitorul neamț
al sufletului băuturii
în cea mai blîndă zi din an – la Obrejenie
mutul călușului amenințător cu bîta pelinul și firul de usturoi
de care la Rusalii se teme pînă și eminența sa Diavolul
Pîrva cititoarea de cărți cărora francezii le spun *les livres*
și singurul barcagiu din lume ce muta în fiecare an rîul
mai departe de primărie ca să-și merite bănuții
Caron pe care toți îl respectau și nimeni nu-l chema la chefurile
cu țigani lăutari din Tomeni
filmele indiene în care ceandalaua își regăsea pe ecran chipurile
proiectate noaptea la lumina lunii de cel mai subtil filmolog
Paul Castravete.
Să nu uit tiribomba în care am recunoscut sistemul ptolemeic:
încă nu căzuserăm la periferia lumii –
pămîntul stă în centrul hăului și-n jurul lui planetele se învîrtesc
cu lanțuri prinse de coroana lumii cît timp plătești o tură –
țigani din corturile de la periferie și care n-au furat nici un copil

cum tot ni se șoptea
 ba chiar au venit la nunta mea cu aur smirnă și tămâie.
 Baba Păuna bolborosind cu scuipat sacru mantra ei veche
 când mă zvîrcoleam cu febra copiilor născuți primii
 și iată-mă limpezit din nou. Să fi fost *Effata* cum i-a șoptit Iisus
 surdo-mutului din Decapolis?
 Nu știi însă de atunci bănuiesc că sînt altul.
 Totul era curat pe lume și nimeni nu cunoștea cuvântul *Apokalipsis*.
 larba din zăvoi mi-a șoptit cândva *Metanoia* dar sărutam o fată
 și limba mea nu era atentă decât la cuvinte din valea noastră.
 Lumina e acolo praful în care m-am jucat cu arhimedica
 formulă a intuiției că zeul vetrei e cîrțița pe care am găsit-o cîndva
 moartă abandonată după un congres în care se anunța că tatăl
 nostru
 e un om de știință și un capideolog născut prin preajmă
 la o distanță de trei ore de mers cu calul fără să-l gonești cu spume.
 Nu-ți bate calul pentru stăpînii lumii.
 Lumina e acolo nisipul în care m-am culcat cu fața-n jos
 și am auzit cum sînt strigat pe nume de o ființă
 din mii de cipuri vorbărețe
 o latină cosmică pe care o vorbeam de unul singur în mama
 aurora boreală din serile de Paști
 cu focurile din care învia Iisus în curtea bisericii din deal
 în *strigătele de alalala ale gregarilor* (Montale)
 cu popa Tîrcă dăruind pe stradă copiilor cruciulițe de argint
 din aluminiu pur de Slatina
 binecuvîntîndu-ne cu răsufierea gurii sale mirosind a vin
 bisericesc de Brîncoveni
 aceeași gură cu care cânta la nunți cele mai deocheate cântece
 de lume
 valea plină de pești scaieți cai împiedicați și gîște unde m-am jucat
 pînă la 15 ani fără să știu că levitam –
 o sută zece metri deasupra mării și marea n-am văzut-o decît
 la vîrsta la care tot omul e dator să-și poarte crucea
 și să ierte pe ticălosul din propria inimă.
 O sută zece metri deasupra mării – mai mult de-atîta
 nu suportă cărăbușul de cîmpie
 nici măcar toamna cînd soarbe vinul turburat
 din albia uriașă rămasă-n casa bătrînească după naționalizare –
 aici a văzut copilul mirat cum mustul poate îmbătrîni
 brusc într-o zi. Inima mea e de atunci mereu beată.
 Era o vreme de citit cărți și de privit la oameni.
 Și n-am mai coborît.

* *Metanoia* (gr.) - convertire, cunoaștere revelată

Simplitate

Ramona Alexandru

„Ieri, în starea de disperare în care mă găseam, mi-am amintit cum mama, când eram bolnav, spunea întotdeauna: „De ce nu se poate să iau eu boala de la tine și tu să te faci bine?”. Îți trebuie decenii să înțelegi lucrurile cele mai simple din viață”.

Un simplu fragment din jurnalul lui Mircea Cărtărescu, „Zen” carte pe care am terminat-o de curând, lectură ciudată, empatică, senzorială, afectivă. O carte despre simplitatea lucrurilor, a existenței, despre singurătate, despre credință, despre fericire, despre împlânzire, liniște. O carte pe care am trăit-o, și, dacă am trăit-o, am încercat să o prelungesc, așa cum facem cu viețile noastre. Când am terminat-o, în primăvara asta nemiloasă, parcă mi-am dat jos o piele veche. Am fost alta.

E o carte despre sensul vieții. Ne trecem viețile aglomerându-le cu lucruri inutile, ne complicăm și mergem pe drumuri ocolite, căutăm să facem ceva, să nu pierdem timpul. De fapt, fericirea vine din liniște, din trăirea leneșă a clipelor, din lucrurile simple. Totul e simplu. Atât de simplu încât devine ne-nțeles. Aici este adevărul. Trăind în plase de iluzii, gonind după ambiții, cariere, umplându-ne existențele cu lucruri pe care „trebuie” să le facem, avem săraca impresie că înțelegem rostul vieții, că facem „ceva”, că „uite, n-am trăit degeaba”. Inexplicabilă păcăleală de sine. „E vreme de părăsit iluziile, una câte una, adică tot ce te împiedică să simți și să iubești viața ca viețuire.” Să citești doar cărțile care îți plac, să te vezi doar cu cei care te merită, să fii singur, dacă vrei să fii singur, să vorbești puțin sau chiar să taci dacă nu ai nimic de spus, să cobori aproape de natură, să te afunzi în păduri și să te miri uitându-te printre crengile negre la cerul crud de aprilie. „Cei de la oraș nu știu ce sunt stelele, ce sunt cerurile înstelate. Dar coboară, ca noi, din mașină după ce-ai urcat, la lumina farurilor și doar cu viteza a doua, un drum îngust de pietriș și praf, cu urzici pe margini. Apoi ia-o la deal mai departe, prin noaptea groasă, cu bâte improvizate-n mâini și pietre-n buzunare, de frica câinilor. Uită-te-n sus, printre crengile merilor și-ale sălciilor și peste acoperișurile caselor adormite. O să știi atunci ce e ceru-nstelat, ce sunt stelele, ce sunt constelațiile.” Să te-ntrebi. Să fii tu, dezvelit și simplu.

Ne trebuie timp, într-adevăr, să înțelegem cele mai simple lucruri din viață. E o cunoaștere dincolo de rațional. E cuprinderea inexprimabilului, inimaginabilului. Cum e lumina pentru orbi.

Simplitatea e misterul lumii. E frumusețea și fericirea. Simplitatea este limpezime. Este Zen. Viața de toate zilele.

Reîntoarcere și continuitate

Patricia Pîinicică

„Duminecă. Satul e la horă. Și hora e pe Ulița din dos, la Todosia, văduva lui Maxim Oprea. [...] Hora e în toi... Locul geme de oameni... Nucii bătrâni de lângă șură țin umbră. Doar câteva pete albe de raze răzbesc printre frunze, gâdilând fețele aprinse de veselie. Zăduful ațâță sângele lumii. [...]

De tropotele jucătorilor se hurducă pământul. Zecile de perechi bat Someșana cu atâta pasiune, că potcoavele flăcăilor sapără scânteii, poalele fetelor se bolbolesc, iar colbul de pe jos se învâltorește, se așează în straturi groase pe fețele brăzdate de sudoare, luminate de oboseală și de mulțumire. Cu cât Briceag înțețește cântecul, cu atât flăcăii se îndârjesc, își înfloresc jocul, trec fetele pe sub mână, le dau drumul să se învârtească singure, țopăie pe loc, ridicând tălpile, își ciocnesc zgomotos călcăiele, își plesnesc tureacii cizmelor cu palmele nădușite... Glasurile se îneacă în noul de praf ce-i îmbrățișează pe toți...”

Iată un fragment din romanul „Ion” de Liviu Rebreanu care are în prim-plan dansul popular, hora. Desfășurată în curtea văduvei lui Maxim Oprea, într-o duminică de vară, hora devine un prilej de prezentare a personajelor. Prin așezarea privitorilor la horă, autorul face o adevărată clasificare socială pe baza averii deținute. Primarul stă alături de chiaburi, discută cu ei, stând separat de cei cu o situație materială mai slabă, cum era Alexandru Glanetașu, tatăl lui Ion: „Pe de lături, ca un câine la ușa bucătăriei, trage cu urechea și Alexandru Glanetașu, dornic să se amestece în vorbă, sfiindu-se totuși să se vâre între bogătași.” Cu toate acestea, hora reunea toți oamenii satului, învățători, preoți, soții tinere, femei bătrâne și indignate, copii neastâmpărați, fete dornice de joc, primarul, oameni săraci care trudesă fără spor, oameni bogăți, oameni... În zi de sărbătoare, duminica, ei se adună la horă. Forma de cerc a horei simbolizează acest echilibru, această uniformizare a oamenilor din sat, așa cum punctele ce formează cercul se află la egală distanță de centrul său. Aceasta este doar o iluzie a egalității. Oamenii reuniți la horă par a fi într-o armonie deplină. Totuși, se simt diferențele între ei, diferențe ce au gustul nedreptății. Demnitatea umană și respectul în societate par a fi niște valori ce aparțin doar oamenilor cu avere. Ceilalți oameni simt în fiecare moment al vieții lor apăsarea mizeriei. Ion este muncitor, însă în același timp cuprins de amărăciunea pe care i-o dă conștiința, că truda lui este zadarnică. Vasile Baci, tatăl Anei și unul dintre cei bogăți, îl jignește în mijlocul mulțimii adunată la horă, iar Ion primește acele cuvinte ca un bici în obraz. Dornic să redobândească situația inițială a părinților, să posede așadar, avere și un statut ridicat în comunitate, el o preferă pe Ana, cea bogată, în defavoarea Floricăi, fata săracă, dar frumoasă. De aici, începe dezumanizarea lui Ion, goana după înavuțire prin orice mijloace- viclenie, stăruință, cruzime, tărie inumană. Aceste lucruri vor aduce moartea Anei, în final și moartea lui Ion, ca o pedeapsă pentru faptele sale.

Dar, după tot acest zbucium, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat, viața își reia cursul și oamenii se adună din nou la horă, fețele lor sunt din nou cuprinse de zâmbete. Acest final este simbolic. Hora, descrisă în primul capitol al romanului, este reluată în final pentru a sublinia ciclitatea, viața care revine mereu asupra ei însăși, care se naște din ea și care este infinită, continuă. Astfel, hora simbolizează eterna reîntoarcere și ciclitatea ce se regăsește în natură. Oamenii se nasc, speră, iubesc și mor cu o regularitate aproape stupidă. Când unii se opresc, sunt alții care vor să intre în joc și hora continuă. La fel și viața: „Satul a rămas înapoi același, parcă nimic nu s-ar fi schimbat. Câțiva oameni s-au stins, alții le-au luat locul. Peste zvârcolirile vieții, vremea vine nepăsătoare, ștergând toate urmele. Suferințele, patimile, năzuințele, mari sau mici, se pierd într-o taină dureros de necuprinsă, ca niște tremurări plâpânde într-un uragan uriaș.” (Liviu Rebreanu „Ion”)

Despre horă

Marius Sima

*"Hai, săriți, flăcăi, ce sfântul! După mine, că-i potop,
Bateți cu necaz pământul,
Că tot el ne-nchide gura.
Dați cu toți tropotitura,
Tot mai scurt, și trop!" (G. Cosbuc)*

În loc a spune ce este hora în satul românesc, am hotărât a începe prin a spune mai multe despre cum este concepută ea. Înainte de toate, hora este privită ca un dans format obligatoriu din mai multe persoane care se țin de mâini formând un cerc închis. Dar acest aspect este doar rama acestui concept. Întrădeavă, hora necesită obligatoriu dansul, dar esențialul este altul. Hora este un ritual, un ritual în care nu acțiunea, nu realizarea acestui proces primează, ci efectul acestuia, scopul. Acest cerc pe care îl formează tinerii (căci ideea de horă este asociată omului tânăr, pur - flăcăilor și fetelor nemăritate) desparte universul rural în două mari concepte spațiale – exteriorul cercului, oamenii care privesc dansul, cei obiectivi, statornici și interiorul cercului, vidul existențial în care se regăsesc gândurile participanților, celor subiectivi, gândurile născute din priviri scurte, seci, ca niște halucinații, această țesătură fiind protejată de „creatorii” ei (cei care dansează), privirile exterioare dansului nepătrunzând aici.

„Îmi amintesc horele din tinerețe. Chemau oamenii lăutari din sat ori din apropiere în fiecare duminică sau în zi de sărbătoare. Ne găteam și noi, căci așa era obiceiul și ne puneam pe jucat. Așa ne bucuram noi tinerețea, căci oamenii erau săraci, nu aveau ei bani de radiou sau altceva ca acum. Era foarte frumos!”

Mi-am permis a decupa aceste gânduri din poveștile unei bătrâne de prin vecini. Ceea ce este de remarcat este importanța horii în viața satului, un ritual ce ține mai mult de sacru (cum arată și zilele în care avea loc). Hora reprezenta cadrul în care tinerii se cunoșteau, veneau fete și flăcăi gata de însurătoare sau măritat. În ritmul simplu al horii, în „coregrafia” și mai simplă găsim semnificații complexe, căci în interiorul acestui dans toți erau egali, toți aveau același ritm, erau toți la fel sub cerul albastru. Participanții aruncau priviri scurte către persoana pe care o plăceau, doar cei ce nu jucau îi urmăreau pe toți și îi recunoșteau, îi diferențiau din această eliberare de caracteristici sociale pe care o presupune hora. Hora este cercul vieții unde toți sunt oameni, toți se nasc și mor, trăiesc pe acest pământ cu bune, cu rele, trecătoare toate. Hora este dansul ce simbolizează viața, egală, în care esențialul este comun tuturor, căci oamenii împart aceeași soartă. Dar ceea ce este frumos este faptul că hora unea oamenii, îi chema și îi strângea și erau fericiți, doar sfârșitul horii le înapoia neajunsurile și îi aducea înapoi în lumea lor.

Hora satului

Bibiana Torcea

Ovidiu Birlea în „Eseu despre dansul popular românesc”, spunea: „... În repertoriul românesc coexistă dansuri arhaice cu trăsături probabil multimilenare, alături de forme noi, unele neașteptat de moderne. Prin factura sa mai arhaică, mai «primitivă», dansul s-a dovedit mult mai propice decât limba în a păstra aspecte străvechi, vehiculate neîncetat numai pe cale orală. Evoluția în limbă e mai precipitată, adesea însoțită de salturi care periclitează continuitatea tradiției în unele sectoare culturale... De aceea, pare mai verosimilă transmiterea unor mișcări coregrafice din antichitate acolo unde viața nu a suferit tulburări mari”.

Dansul popular, cea mai veche formă de artă are și astăzi o importanță deosebită în viața comunității noastre.

Hora, în practica rurală prezintă momente de relaxare, pseudopauze coregrafice, în care mișcările devin potolite aproape de stingerea lor. Jocul este un act al descătușării energiilor.

Hora este dansul cel mai răspândit, fiind jucată și cu ocazia ritualurilor și a ceremoniilor, reprezentând momente și prilejuri de convivalitate, de armonizare a relațiilor sociale, dar și de conflicte mocnite sau izbucnite cu violență. Un astfel de conflict a avut loc în comuna noastră, la „hora satului”, cu grave consecințe asupra unui tânăr. Cele mai multe dintre jocurile tradiționale, în special hora, pot fi văzute la nunți, unde în ciuda introducerii dansurilor moderne, cele tradiționale predomină. Pentru a crea un echilibru, lăutarii alternează dansurile vioaie cu celelalte.

Obiceiul de a face hore cu prilejul sărbătorilor mari este încă viu în memoria sătenilor. La noi, în Osica de Sus, horele se desfășurau într-un loc special amenajat în acest scop, cu un cadru pitoresc, deosebit, care-i îmbia pe toți la joc, în „vale”, adică în incinta actualului târg săptămânal, în timpul molcom al duminicilor, în perioada cuprinsă între Sărbătorile Pascale și până toamna târziu. Iarna, „hora satului” se muta în fața fostei locații a primăriei, „la sfat”, cum era numită, pe locul actualului părculeț. În sărbătorile de iarnă unii participanți la „hora satului” veneau îmbrăcați cu diverse costume hazlii, mânjiți pe față, trași în albi de măgari. Aceste manifestări erau organizate de grupuri de „moși” și „nepoți” pentru a crea o bună dispoziție în rândul tinerilor.

La hora satului participau oameni de toate vârstele, indiferent de starea socială sau civilă. De organizare se ocupau flăcăii, numiți „chezași”, organizați în mai multe grupuri: „Modoranii”, „Medințanii”, „Vlăduleii” etc. care adunau bani și produse din sat pentru plata lăutarilor. Aceste grupuri se mai confruntau din când în când între ele din cauza câte unei fete. Era obiceiul ca atunci când hora era organizată de o anumită grupare, cealaltă care participa să fie obligată să execute un anumit ritual. De exemplu, când veneau „Medințanii” la „Modorani” aceștia îi puneau să bea o ciură cu apă și să mănânce coceni.

Se obișnuia ca lăutarii să fie angajați să cânte pe un an întreg, la toate sărbătorile. Lăutarii porneau zgomotos instrumentele pentru a da de știre tuturor că începe jocul. La început erau folosiți lăutarii dintr-un sat apropiat, Osica de Jos, apoi s-a recurs la cei din Tomeni.

Intrarea în horă se făcea după reguli foarte bine stabilite. Fata care se „prindea în horă” pentru prima dată, avea 15-16 ani, fapt ce demonstra că este pregătită pentru căsătorie, dispunând de zestrea necesară. Ea se îmbrăca în straie tradiționale de sărbătoare, meșteșugit lucrute, purtând la gât o „salbă din aur” iar în urechi cercei numiți „împărătești”, tot din aur. Părul era strâns într-un frumos coc în care era prinsă o floare de busuioc. Prinderea ei în horă era făcută obligatoriu de unul dintre „chezași” care făcea strigarea: „Roadă nouă!” vestită de chiotul de veselie al celorlalți flăcăi care răspundeau : „Dă-ne-o nouă!”. La intrarea în joc tinerii trebuiau să cunoască dansurile pentru a nu se face de râs. În familia cu mai multe fete intra în horă mai întâi fata cea mare, apoi pe rând celelalte, dar nu înainte de căsătoria fetei celei mari.

Prima dată, hora era începută de flăcăii care băteau nerăbdători din călcâie, scoteau câte-un chiot de veselie și aruncau privirile din ce în ce mai des printre fetele care așteptau cu inima strânsă să fie poftite în horă, după care se prindeau și ele, fiecare alături de băiatul pe care-l plăceau. Organizarea horelor se făcea numai de flăcăii care rămâneau în sat, cei care plecau la studii participau ca simpli spectatori. În trecut, hora avea „priză” la public deoarece era singura formă de distracție. Părinții și cei în vârstă stăteau pe margine și observau lângă cine a intrat în horă fata sau băiatul lor. Atunci când părinții tinerilor nu se înțelegeau, aceștia nu erau lăsați să joace împreună. Fetele nu puteau să joace lângă un bărbat căsătorit pentru că atrăgeau disprețul întregului sat. Nevestele tinere puteau să joace numai lângă soț sau lângă rude. În trecut exista o concurență stimulativă între tinere, care încercau să-și demonstreze măiestria în domeniul cusutului și al țesutului, în ochii întregii comunități prezente la horă. Ele se îmbrăcau în cămăși și șoarte noi, lucrute „pe furiș”, ca să nu aibă nimeni modelul respectiv.

A doua zi de Paște era foarte importantă, tinerele fete purtând aceste costume populare confecționate manual, erau premiate pentru rodul muncii lor. Premiile erau simbolice, existând două ca număr: unul pentru „cel mai frumos costum” și altul pentru „cel mai urât”. Fata care-l lua pe acesta din urmă, primea un fus cu două fire de lână pe el, învelit într-un ziar. Costumul popular este la origine un element de protecție și de confort, este marca personalității individului care-l poartă, prestigiul se afirma prin ornamentație, prin decorarea costumului.

La „hora satului” se juca: Hora Mare, Hora Florilor, Sârba, Rustemul, Alunelul, Ceardașul, Simianca, Brăul, Mintița etc.

În timpul jocului flăcăii pricepuți strigau și chiuiau. După o perioadă „hora satului” și-a rărit prezența. Ultima încercare de reînviere a acestei tradiții s-a făcut în anul 2004, când timp de patru duminici lăutarii au cântat dar nu s-a reușit decât strângerea a 15-25 de persoane, depășind vârsta de 50 de ani. Nemaifiind cultivată cu timpul această tradiție, tineretul a înlocuit-o cu discoteca.

Modernitatea dovedește încă o dată că nu aduce numai beneficii și confort ci și dezavantaje, distrugând tradițiile, frumusețea spirituală a oamenilor din comunitate.

Odată cu trecerea timpului peste așezările omenești, unele tradiții dispar, rămânând doar amintirile despre ele, depănate din când în când de câte un bătrân melancolic. Fiecare uliță, izvor, fiecare casă păstrează câte ceva din propria-ne ființă. Iubim acest sat pentru amintirile pe care ni le-a lăsat, amintirile noastre, cu întâmplări și trăiri de-ale semenilor noștri. Frumoase timpuri, frumoase amintiri...

N. sau adolescența

Marian Drăghici

Olteț primăvara

la apa cărui se-ntoarce rânduneaua
galeș bruftuluiind verdele aer al morților de peste iarnă,
tot mai apropiați prin vârstă, prin muntele
de zgură sufletească rămas în urmă departe
ca stropii bucuriei să încapă
într-o linguriță (de argint)
dusă la gură prin spărtura
soarelui negru - când,
ce să vezi:

mi-a reapărut salutar în vis de noapte
(n-o mai văzusem de ani)
chiar râsul ei din nopți cu lună plină
sub vișinii din Modorani.

Cuvinte de iubire am avut,
cuvinte grele am avut,
iată ce ne mai leagă:

o parte dintre morții mei sunt și morții ei,
un râs de țarcă prin niște vișini înfloriți
și lună - câtă vrei.

Flori de primăvară, pictură, Didi Roșca

Parada portului popular românățean

Sorina Dude

În perioada iunie - august 2013 se va desfășura la Liceul Teoretic „Ion Gh. Roșca” Osica de Sus proiectul cultural „Educație întru tradiție și valoare în port, muzica și joc românățean” finanțat de Agenția Fondului Cultural Național (AFCN) cu o cofinanțare din partea Asociației ProMemoria.

Proiectul „Educație întru tradiție și valoare în port, muzica și joc românățean” își propune să valorifice tradițiile folclorice din zona etnografică Romanați. Se vor pregăti, organiza și desfășura evenimente folclorice menite să pună în scenă identitatea etnografică a comunității ca emblemă folclorică pentru regiunea Romanați.

Proiectul își propune identificarea și valorificarea costumelor de port popular din comunitatea românățeană ce vor fi prezentate și promovate în Parada Portului Popular românățean. Toate evenimentele au rolul de a corela într-o manifestație de anvergură elementele identitare locale, spre a răspunde nevoii de protejare și promovare a identității culturale din comunitatea românățeană. Membrii comunității își vor regăsi și redescoperi referințele locale ale moștenirii culturale.

Prin intermediul acestui proiect cultural se dorește promovarea elementelor de patrimoniu cultural imaterial din zona etnografică Romanați prin mijloace specifice culturii folclorice: cântec, port și joc popular.

Ultimul răscruți

Comandor av. (r.) Ion Surdu

În noaptea zilei de 20 februarie anul acesta plutonierul major GHEORGHE CIOCHINĂ, veteran de război, a trecut la cele veșnice.

S-a născut la 19.04.1919 sub o stea norocoasă, fiind unicul copil al lui Ilie Ciochină, funcționar la Primăria Osica de Sus și al soției sale Maria, menajera.

Zestrea de la Dumezeu și educația primită în familie, l-au făcut inconfundabil pentru toată viața și mândru de cele primite. Cugetul și fapta sa aveau un adânc fundament creștin fiind un model autentic pentru cei care au avut șansa să îl cunoască cu adevărat. Despre părinți și soție a vorbit până în ultima clipă cu lacrimi în ochi, s-a preocupat cu multă responsabilitate de educarea și formarea celor cinci copii, în spiritul muncii și al credinței. Reperele la care s-a raportat toată viața - Dumnezeu, Țara, Pământul și Familia - l-au ajutat să-și formeze un univers plin de noblețe, total diferit de al celor care îl înconjurau. Educația sa aleasă era evidentă, nu accepta să intre în discuții de fond decât cu persoane cunoscute, avea un extraordinar simț al măsurii și momentului, intervenind doar în acele probleme pe care le stăpânea foarte bine și era foarte atent ca opiniile sale să nu îi provoace pe cei din jur.

A fost un om înzestrat cu inteligență și memorie rar întâlnite. Deși avea doar patru clase era capabil să recite zeci de poezii ale vremurilor sale, avea cunoștințe vaste despre toți cărturarii neamului și oamenii politici implicați în istoria acestei țări.

Deși împlinise respectabila vârstă de 90 de ani se poate afirma că a fost unul dintre cei mai implicați oameni în activitatea Asociației Culturale „Pro Memoria”, participând la mai toate activitățile acesteia. Îi revine în exclusivitate meritul pentru realizarea, în premieră, în anul 2009, a evidenței eroilor din comună căzuți în al doilea război mondial.

Vârsta înaintată și suferințele fizice nu l-au împiedicat să se implice în toate proiectele pe care i le-am propus. Plecarea sa la ceruri lasă un gol evident în sufletele noastre și ne lipsește de acea autoritate care confirmă istoric autenticitatea unor întâmplări petrecute în viața comunității noastre.

Personal mi-a oferit mult și mi-a cerut extrem de puțin - să-i acord ultimul salut în răscruți la Cioflan - atunci când dumnealui va pleca pe drumul fără întoarcere. Plecarea sa m-a surprins departe de locul natal, dar m-am străduit să ajung la ultima întâlnire; efortul meu a părut zadarnic, ajungând după ora cincisprezece, oră la care, în februarie este încheiată orice procesiune funerară. Când totul părea definitiv pierdut, glasul clopotului Bisericii din vale și fanfara, pe care și-o dorise obsesiv să-i asigure ambientul sonor pentru cel din urmă drum, mi-au dat startul spre ultimul răscruți, cel de la Lăptărie. Acolo i-am acordat onorul acestui brav oștean, care, totdeauna de Ziua Unirii, își exprima regretul că încă nu a ajuns la Alba Iulia, unde dorea, asemenea înaintașilor noștri, să ia cuvântul.

Acum drumul său l-a dus în cer alături de camarazii cu care a împărțit ororile celui de-al doilea război mondial.

Dumnezeu să îl odihnească!

Duminica Floriilor

Preot Daniel Preda

„A doua zi, mulțime multă, care venise la praznic, auzind că Iisus vine în Ierusalim, au luat ramuri de finic și au ieșit în întâmpinarea Lui...”

Dragii mei,

Sărbătoarea aceasta mare este. De ce?! Pentru că Mântuitorul mai bine de două mii de ani, vine, an de an, în bisericile noastre creștine, să ne aducă blândețea Sa, bunătatea Sa, smerenia Sa, dragostea Sa.

Intrarea Domnului în Ierusalim a produs și produce azi multă uimire, cum de oamenii care L-au întâmpinat atunci cu multă bucurie peste nici o săpămână aveau să-i strige moartea.

Domnul nostru Iisus Hristos intră în marea cetate a Ierusalimului, care se pregătea de paștele iudaic. Numărul pelerinilor, după unii istorici, care veniseră în Ierusalim era comparabil cu cel din Roma, capitala lumii.

Știm că sfinții prooroci, prin descoperirile date de Dumnezeu au scris despre Mântuitorul că se va naște din sămânța lui Avraam, că va fi din neamul lui David după trup.

Astăzi vedem împlinindu-se proorocia Sfântului Prooroc Zaharia, care a zis: „Bucură-te foarte, fiica Sionului, veselește-te fiica Ierusalimului, că iată Împăratul tău vine la tine drept și biruitor, smerit și călare pe mânzul asinei” (Zaharia 9,9).

Mântuitorul, ne spune Sf. Ev. Luca, trimite pe apostoli să ia „mânzul asinei”, și să-l aducă la El, ca urcând pe el să intre în Ierusalim. Iată aici smerenia Mântuitorului, cu toate că mulțimea Îl primea ca pe un mare împărat, El a ales să fie diferit față de împărații romani care intraseră în Ierusalim pe cai albi cu mult fast. Mântuitorul a ales să fie un împărat al smereniei, al oamenilor săraci, al oamenilor păcătoși, căci venise „pentru oile pierdute ale casei lui Israel”.

Așa cum am spus în motto-ul predicii, oamenii Îl întâmpinau cu urale, cu haine pe jos și cu stâlپări de finic. Noi avem ramuri de salcie, de isâcă. Ca o paranteză, știți de unde se trage numele de Osica, de osicean? Am găsit în cartea „Osica de Sus”, coordonată de profesorul Constantin Roșca: „...localitatea și-a luat numele de „isâcă”, mai târziu s-a transformat în Osacă, apoi în Osica.

Iată ar putea să fie sărbătoarea satului. Este pentru cei ce înțeleg și se abat pe la Sf. Biserică ca să primească aceste ramuri binecuvântate de Bunul Dumnezeu.

Dragii mei,

Putem spune că astăzi se încheie Postul Mare și începe Săptămâna Patimilor, numită și Săptămâna Mare.

Trebuie ca fiecare din noi să ne curățim de păcate prin spovedanie și Sfânta împărtășanie.

Părintele Cleopa spunea: „Să mergem săptămâna aceasta după Iisus Hristos pe drumul Crucii, care este drumul vieții, al iertării și al mântuirii. Fără acest drum nimeni dintre oameni nu se poate mântui”. Amin.

La icoana Maicii Domnului din Biserica „Sfântul Gheorghe” - Vlădueni

Pelerinaj în Țara Sfântă

Georgeta Duică

În luna decembrie, când ne făceam planuri pentru pregătirea sărbătorilor, am primit invitația de a merge în pelerinaj în Israel.

Am primit și tema: Crăciun în Israel - "Leagănul Religiilor".

Am părăsit Bucureștiul seara, într-un decembrie rece și ostil, și după o oră și 35 de minute avionul a aterizat la Tel-Aviv.

Am pătruns în patria lui Avraam, Moise și David printr-o poartă străluminată. Însoțiți de un ghid de profesie doctor în istorie, am pornit cu autocarul către Ierusalim. Călătorind noaptea pe străzile orașului, te amețește amestecul de modern, medieval și antic, căci Tel-Aviv-ul are acea aură de oriental și modernitate a unei așezări de pe țărmul estic al Mediteranei care surprinde vizitatorul și-l captivează. Aceasta ține poate și de impresie, de bezna nopții și de lumina artificială, uneori prea orbitoare, de pe străzile și bulevardele orașului. Pelerinajul exterior a fost însoțit de multe explicații, dar cred că cel mai important a fost pelerinajul interior, pelerinajul spiritual. Am văzut multe zone marcate, ca fiind locuri sau pietre pe unde se presupune că a trecut Iisus.

Vedere generală a Cetății Ierusalimului

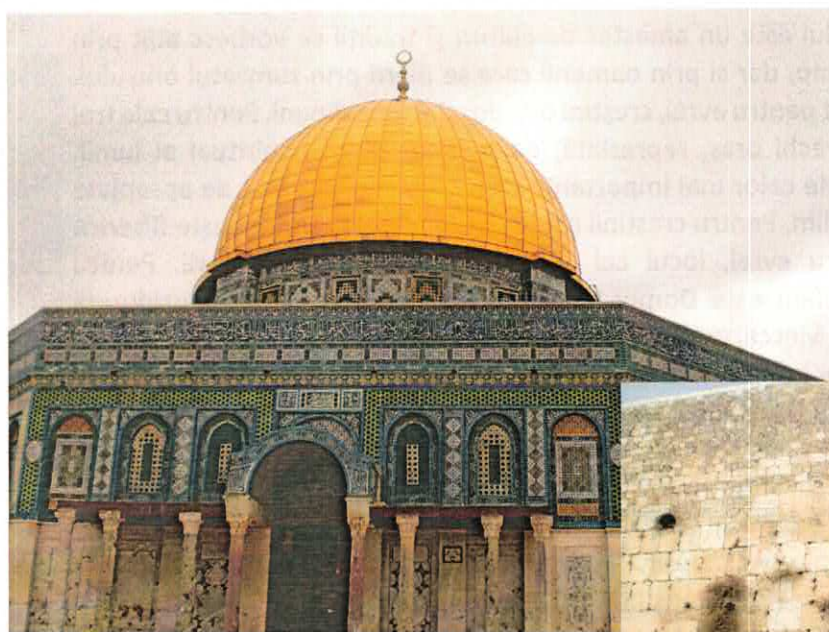
Cetatea Ierusalimului este un amestec de culturi și tradiții ce vorbesc atât prin zidurile albe și roșii de timp, dar și prin oamenii care se pierd prin zumzetul orașului. Ierusalimul este un loc sfânt pentru evrei, creștini ortodocși și musulmani. Pentru cele trei religii monoteiste, acest vechi oraș, reprezintă, de milenii, centrul spiritual al lumii. Nicăieri în lume, sanctuarele celor mai importante trei religii nu sunt atât de apropiate unele de altele ca în Ierusalim. Pentru creștinii ortodocși locul cel mai sfânt este Biserica Sfântului Mormânt. Pentru evrei, locul cel mai sfânt este Zidul Plângerii. Pentru musulmani locul cel mai sfânt este Domul Stâncii și Moscheea AL-Aqsa, considerată punctul cel mai depărtat de Mecca, unde a ajuns profetul Mohamed.

După aflarea acestor informații am înțeles de ce Israel este supranumit „Leagănul Religiiilor”. Am înțeles și ce este un „Loc Sfânt”.

Nu este locul unde Iisus a pășit. În realitate este locul în care Biserica venerază misterul vieții lui Iisus și locul sfințit prin rugăciunile credincioșilor. Ierusalimul este un spațiu al toleranței religioase dar și un oraș al contrastelor radicale și al mișcărilor violente. În ciuda situației politice explozive, pelerinajele în Orașul Sfânt, pentru fiecare dintre cele trei religii, sunt absolut pașnice. Am constatat aceste aspecte după ce pe tot parcursul a șapte zile de pelerinaj am întâlnit grupuri din toată lumea și de toate confesiunile. De asemenea am simțit că acest pelerinaj a fost ca un balsam sufletesc, o baie spirituală, un prilej de completare a cunoștințelor noastre cu adevărurile palpabile din Ierusalim. Prima zi a început cu o privire panoramică asupra orașului, de pe Muntele Măslinilor. Este unul dintre cele mai cunoscute locuri biblice, deoarece este strâns legat de intrarea Domnului Iisus în Ierusalim pe Calea Duminicii Palmierilor, și de înălțarea Lui, de pe locul unde se află Capela Înălțării. Am vizitat Biserica Sfânta Eleona și Biserica Dominus Flevit (Domnul a plâns).

Biserica Sfântului Mormânt

Domul stâncii

Zidul Plângerii

Biserica Dominus Flevit este locul unde Iisus a plâns privind Cetatea Ierusalimului și a prezis „pustiirea ei”. A urmat plimbarea prin Grădina Ghetsimani, printre măslini care datează de peste 2000 de ani și au fost martorii trecerii lui Iisus pe acolo. În această grădină se află Biserica Națiunilor ce adăpostește piatra pe care s-a rugat Iisus în așteptarea trădătorului Iuda. Biserica a fost construită cu finanțarea din partea a 12 state și este așezată cu fața spre Poarta de Aur. Ierusalimul este singurul oraș din lume ce poate spune că își cunoaște viitorul, deoarece prin Poarta de Aur va intra Iisus călare pe un cal alb când se va întoarce pentru Judecata de Apoi.

Am urcat apoi pe Muntele Sion unde am vizitat Mormântul Regelui David și Foișorul unde a avut loc Cina cea de Taină.

În ajunul Crăciunului ne-am îmbarcat în autocar cu destinația Betleem. În timp ce priveam clădiri, blocuri și case placute cu piatră gălbuie și pământul de culoare roșie, ce desparte Cisiordania de Palestina, mi-am adus aminte de sarmale, cozonaci, cârnați, ce pregăteam acasă în Osica de Sus, împreună cu părinții și surorile mele când eram la școală în clasele primare. După ce terminam pregătirile, plecam, împreună cu verișoarele noastre pe la case să cântăm Moș Crăciun. Obicei ce se păstrează și astăzi. Mihai, soțul meu, a copilărit în localitatea Vinju Mare și povestea cum îmbrăca costum popular și împreună cu prieteni cu acordeon și vioară mergeau la colindat. Așa am avut impresia că am ajuns repede în Betleem supranumit „Leagănul lui Dumnezeu”.

Aici cea mai importantă este Biserica Nașterii Domnului, ridicată peste grota și ieslea unde s-a născut Iisus. Intrarea se face dinspre apus prin Ușa Umilinței, a cărei înălțime joasă (un metru) obligă pe toată lumea să se aplece la intrare. Biserica are trei altare, cel din partea estică este al grecilor, cel din partea nordică este al armenilor, iar cel din mijloc al ortodocșilor. Grota nașterii este amenajată în marmură alba și iluminată de 15 candelă care simbolizează divinitatea. Dintre acestea șase aparțin grecilor, cinci armenilor și patru ortodocșilor. Locul nașterii este marcat de o stea din argint cu 14 colțuri. Steaua poartă o inscripție în latină „Hic de Virgine Maria Jesus Christus Natus Est” (Aici s-a născut Iisus Hristos din Fecioara Maria). Am vizitat Grota Laptelui unde conform tradiției, s-a refugiat Fecioara Maria, după naștere, până la fuga în Egipt, din fața furiei lui Irod. Aici în timp ce-l alăpta pe Iisus au căzut picături de lapte pe stânca de culoare roșie și aceasta s-a albit. Am continuat pelerinajul cu plecarea spre Marea Moartă traversând Deșertul Iudaic.

Suprafața mării se află la 400 metri sub nivelul normal al oceanelor și are un conținut de sare de șase ori mai mare decât cel al oceanelor.

Lângă Marea Moartă am vizitat Qumram, locul istoric unde au fost găsite circa 400 manuscrise de o foarte mare importanță pentru studiile biblice. Sunt texte în ebraică, aramaică și greacă, scrise pe piele, pe pergament sau zgâriate pe benzi de cupru. În Deșertul Iudaic se află Ierihon, cel mai vechi oraș din lume (10 mii de ani) și Mănăstirea Tentației Domnului, unde Iisus s-a luptat cu tentațiile Satanei timp de 40 de zile.

Cetatea Ierusalimului este prevăzută cu porți de intrare unde se face control vamal. Noi am intrat pe la Poarta Leilor a Orașului Vechi, pentru a vizita Zidul Plângerii care reprezintă fragmentul ce a rămas din Cetatea lui David unde se roagă evreii. Esplanada este împărțită în locuri separate de rugăciune. În partea dreaptă se roagă femeile și în partea stângă bărbații. Am continuat traseul pe Via Dolorosa. Via Dolorosa (drumul crucii) șerpuieste printre străduțele întortocheate ale orașului Vechi, începând de la Mănăstirea Ecce Homo (Iată omul) ridicată pe locul unde Pilat a adresat celebrele cuvinte, mulțimii adunate. Este drumul tradițional pe care l-a făcut Iisus purtând crucea până la Colina Căpățânii sau Golgota, locul crucificării.

Măslin milenar

Pe lungimea parcursului sunt eșalonate 14 popasuri sau stații în Drumul Crucii. Fiecare popas marchează un eveniment de sacră memorie, cu capele pentru reculegere, mănăstiri pentru rugăciuni și Sfânta Biserică pentru comemorarea Drumului cel mai Sfânt. Biserica Sfântului Mormânt, adapostește în centrul ei o altă bisericuță care este Capela Sfântului Mormânt, a cărei intrare este străjuită de sfeșnice și candelice imense. Capela are două încăperi foarte mici. Prima încăpere este numită Capela Îngerului unde se află piatra ce a acoperit intrarea în Mormântul lui Iisus, pe care îngerul a prăvălit-o în momentul Învierii. În camera a doua se află stânca în care se presupune că a fost săpat mormântul și este acoperită de o lespede de marmură. În fața Capelei cu Sfântul Mormânt se află o piatră în formă de buric. Aici este considerat centrul lumii sau buricul Pământului. Călătoria a continuat de-a lungul Văii Iordanului spre Marea Galileii.

Yardenit este locul unde a avut loc Botezul lui Iisus de către Ioan Botezătorul în râul Iordan. Este un loc amenajat special unde pelerinii pot primi botezul în apele Iordanului numai dacă îmbracă o cămașă albă specială. Pe malul Mării Galileii vedem Muntele Fericirii unde Iisus a rostit predica Fericirilor. Am vizitat Biserica Multiplicării unde Iisus a săvârșit minunea înmulțirii pâinilor și peștilor și casa Sfântului Petru.

A urmat plimbarea pe Marea Galileii cu o barcă, copie a Bărcii lui Iisus. Pe această mare a mers Iisus, a liniștit furtuna și i-a îndemnat pe apostoli să arunce mrejele ca să prindă pește, după ce se chinuseră o noapte în zadar.

Ne-am deplasat și la Cana Galileii unde Iisus a înfăptuit prima minune - transformarea apei în vin - la nunta lui Simo Cananitul. În secolul al XVII-lea acest loc a fost recunoscut de Vatican ca fiind locul unde s-a înfăptuit prima minune. De la Cana am pornit spre Nazareth, locul unde a copilărit și a trăit Iisus cu Iosef și Maria. Aici am vizitat Catedrala Catolică Buna Vestire care este cea mai mare construcție de cult din Orientul Apropiat. Este construită pe locul unde Arhanghelul Gavril i-a adus vestea Sfintei Fecioare Maria că va naște pe Iisus. Tot aici se află și Biserica Sfintei Fecioare și Biserica Ortodoxă Sfântul Gavril cu izvorul Mariei. Pelerinajul a continuat cu urcarea pe Muntele Tabor, unde se află Biserica Schimbării la Față și piatra cu locul de unde Iisus s-a urcat la cer în momentul Transfigurării. În penultima zi, când ne simțeam foarte „bogați” după acumularea atâtor cunoștințe religioase, istorice, culturale, am pornit mai departe urcând pe Muntele Carmel. Am trecut prin orașul Haifa -port la marea Mediterană - unde se află Templul cultului Bahai, cu grădinile pe terase etajate. Haifa este centrul mondial al religiei Bahai, care este o îmbinare între hinduism, budism și cele trei mari religii monoteiste. Este orașul cu cei mai bogați locuitori care nu se roagă, nu se închină, nu au icoane și văd strălucirea Domnului în lucrurile frumoase cum sunt grădinile pe terase etajate. Am vizitat Biserica Stella Maris (Steaua Mării) unde se află grota Sfântului Ilie. De pe Muntele Carmel am coborât în orașul port antic Caesarea, construit de regele Irod. Aici am văzut apeductul roman și orașul roman unde se mai păstrează teatrul și hipodromul rămase din secolul al II-lea. Aici a trebuit să arunc adidașii care s-au rupt de cât am mers pe jos, câte 4-5 km pe zi. Am încheiat pelerinajul cu vizita în Jaffa, care este partea veche a orașului Tel-Aviv, numit și cartierul artiștilor, pentru că aici se află multe galerii de artă și locuiesc artiștii recunoscuți în toată lumea.

Dacă durere nu e, nimic nu e

Primar Ion Ciocan

Definitorie pentru spiritualitatea neamului românesc este credința ca putere de sacrificiu.

Nimic nu e trainic dacă nu are pus la temelie multă durere, puterea de a sacrifica tot ceea ce ai mai bun, fie că e vorba de familie, de prieteni sau prietenii, sau timpul în care fiecare își aparține sieși. Pentru fiecare dintre realizările sale, omul trebuie să zidească mai întâi o Ană, ca ceea ce face să dureze.

Am ales ca în acest număr să vă „vorbesc” altfel decât în cele anterioare pentru a vă face să simțiți pulsația lucrurilor, rezultată în urma transfuziei de suflet de la cei care au pus umărul, dar și cu speranța conștientizării obligației menținerii în viață, a edificiilor, prin munca generațiilor viitoare.

La început trebuie să înțelegi nevoia, necesitatea întreprinderii acțiunilor tale, cu alte cuvinte, să reușești să îți răspunzi la întrebarea de ce e nevoie de asta? De ce e nevoie de sistem centralizat de apă, de ce e nevoie de canalizare, de ce e nevoie de școli moderne, de biserici renovate, de drumuri asfaltate, de asistență medicală permanentă, de viață culturală și sportivă etc., care sunt prioritare, pe care ni se permite să le accesăm...

Uneori nevoile sunt mult mai mari decât puțința acoperirii financiare, alteori sunt divergente, în sensul că unii își doresc ceva, alții altceva, fără să înțeleagă că la momentul respectiv atât ni se permite, și suferi de neputință. Apoi apar suspiciuni, acuze, defăimări și toate astea dor, cu atât mai mult cu cât ești conștient de gratuitatea lor. Într-un astfel de moment trebuie să retrăiești sentimentul produs de imensa dorință de realizare pe care ai avut-o la început, și să sperii în întoarcerea „fiilor rătăcitori” atunci când aceștia vor putea „să vadă”.

Apoi începe alergătura pentru obținerea de: avize, autorizații, acoduri de la diferite instituții, autorități, administrații, ori cum s-or mai numi ele, trebuie să parcurgi proceduri de autorizare, de racord, de licitație, care întârzie lucrarea, chichițe juridice pe care dacă nu le stăpânești bine e posibil să constăți că toată munca depusă până aici se duce de râpă, iar nervii încep să te lase când dai piept cu birocrația născută de legislația pe care au votat-o aleșii noștri. În toată această vâltoare nici nu îți dai seama dacă o zi are douăzeci și patru de ore sau numai două, dacă în ziua respectivă ai fost și în București, și în Craiova, și în Slatina, dacă vreun funcționar te-a însoțit ajutându-te la documentație sau dacă ai apucat să mănânci ceva. Dispare senzația de foame, dispare senzația de oboseală, iar atunci când apare durerea de cap îți dai seama că încă ești viu, apuci să-ți faci o cruce mulțumindu-l lui Dumnezeu că El a fost singurul care ți-a purtat de grijă și sperii ca și în ziua următoare să fie cu tine, atunci când o vei lua de la capăt.

Când, într-un târziu, începi „să vezi alb în căpistere” pentru că au început propriu-zis lucrările, poți avea surpriza, din varii motive, că finanțarea, fie a fost sistată, fie la rectificare au fost alocați mai puțini bani, fie nu știi ce interese au primat. Acum începe să apară oboseala, îți dă târcoale sentimentul că nimic nu merită prețul pe care îl plătești, că oricum, indiferent de ceea ce faci, vei fi criticat și pus la zid, iar remarcile de genul: „ar fi fost mai bine să...”, sau „a avut el ceva de câștigat, altfel nu se înhăma la asta”, mă determină să mă întreb: la ce bun toate astea? Dar îmi vine în minte ceea ce spunea Mușatescu: „Fără mâna omului, omenirea ar fi trăit în patru labe”, iar eu sper că va veni o vreme în care fiecare va conștientiza tot efortul care s-a aflat în spatele proiectelor. Oricum ar fi, trebuie, totuși, să merg mai departe, pentru că, de când sunt în administrație și eu am conștientizat, la rândul meu, că dacă durere nu e, nimic nu e. Iar celui care mă găsește vinovat de ceva, îi amintesc că numai „cel ce se consideră fără vină, să arunce primul cu piatra!”

Ce va fi?

Asta depinde de bunul Dumnezeu și de ceea ce vom alege să facem cu libertatea pe care Acesta ne-a dat-o.

Aud din ce în ce mai des cum influențele sociale actuale pot schimba caractere, personalități, reușind chiar să treacă pe linie moartă valorile satului precum respectul, ierarhizarea valorilor, admirația sinceră a ceea ce e bun și de folos.

Anunț important

În ziua de 1 februarie 2013 Primăria comunei Osica de Sus a primit de la Prefectura Olt aviz favorabil pentru proiectul de hotărâre al Consiliului Local având ca obiect schimbarea denumirii străzii „Tudor Vladimirescu” în strada „Slt. av. Ștefan Raicea”.

Festivitatea atribuirii acestei denumiri va avea loc în ziua de 13 iunie 2013, de Ziua Înălțării Domnului, sărbătoare ce coincide cu Ziua Eroilor neamului.

***

Adunarea Generală a Asociației Culturale „Pro Memoria” va avea loc de Rusalii, duminică 23 iunie. Sunt invitați să participe toți membrii asociației.

Președinte Ioan Paul Popescu

Întâlnire în spațiul virtual

Pentru facilitarea comunicării între fiii comunei, am înființat un grup de discuții pe INTERNET. În acest fel, putem să schimbăm opinii, să fim la curent cu acțiunile Asociației „Pro Memoria” și evident, să ne cunoaștem unii cu alții.

Ce trebuie să faceți pentru a vă înscrie în acest grup:

- să aveți o adresă de e-mail (nu contează pe care site)
- să accesați următoarea adresă: <https://groups.google.com/group/pro-memoria-osica?hl=ro>
- să solicitați moderatorului înscrierea în grup, comunicând câteva date de identificare (nume și prenume, vârsta, porecla, cum vă spun cunoscuții etc.)

O modalitate mult mai la îndemână este să-mi trimiteți un mesaj pe adresa stanca.dumitru@gmail.com iar eu vă voi adăuga direct ca membru în grup.

2% din impozit pentru Asociația culturală „Pro Memoria”

Este cunoscut faptul că, pentru a pune în practică obiectivele propuse, orice organizație are nevoie de fonduri.

Suținerea financiară a Asociației „Pro Memoria” se bazează pe cotizațiile membrilor, precum și pe donații și sponsorizări (din ce în ce mai greu de găsit în aceste vremuri).

O altă sursă de venituri poate fi direcționarea de către fiecare dintre noi (inclusiv membrii de familie care realizează venituri), a sumelor provenite din procentul de 2% din impozitul reținut de stat!

De ce e bine să folosiți această prevedere?

- Nu vă costă nimic!
- Banii se întorc (indirect) la dumneavoastră!
- Direcționându-i către Asociația „Pro Memoria”, sunteți siguri că acești bani sunt folosiți în interesul comunității dumneavoastră!

Ce trebuie să faceți?

I. Completați datele pe declarația în funcție de sursa dvs. de venit:

a) dacă aveți venituri din salarii:

- completați Declarația 230 (punctele A și B). Nu vă faceți probleme dacă nu cunoașteți suma corespunzătoare a 2% din impozit. Va fi calculată de către organele fiscale.

b) dacă aveți venituri din alte surse (cedarea folosinței bunurilor, drepturi de autor, etc):

- completați Declarația 200 (punctul III)

Puteti descărca formularele de pe INTERNET sau le puteți solicita de la organul fiscal.

Un formular Declarația 230 și fila ce conține punctul III din Declarația 200, completate cu datele Asociației „Pro Memoria”, sunt inserate în revistă. Le puteți multiplica pentru a fi completate de toți membrii familiei dvs care realizează venituri impozabile!

II. Trimiteți prin poștă declarațiile la administrația financiară de la domiciliul dvs. sau depuneți-o chiar dvs (în 2 exemplare). **Termenul limită este 15 mai al fiecărui an, pentru anul anterior!**

Până la 31 decembrie administrația financiară va centraliza toate informațiile și va vira sumele strânse către Asociația „Pro Memoria”.

STANCA DUMITRU (Adi al lui Nuțu)

Locul școlii primare de băieți
din Comuna Obria de sus, Romanet

autor

La VLADU NICA
din
O S I C A
Seara pentru minte,
inimă și literatură

Rădăcinile nu se văd dar fără ele nimic nu poate ființa